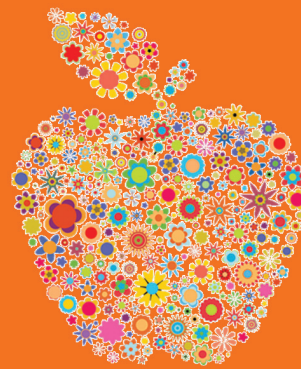

მასწავლებელი

სერტიფიცირება
თანამედროვე მასწავლებლის
გამოწვევები

საკლასო ოთახში,
მოსწავლის პირისპირ

ქართული კინო და
მასწავლებელი

საქართველოს
აგრომედიკისა და პედაგოგიკის
საინსტიტუტო

აგრომედიკისა და
პედაგოგიკის
საინსტიტუტო

N4, 2009

ISSN 1987-6149
9 771987 614009

მასწავლებელი

შურონალი
აბრძელაბს კონკურსს!

**ჩაერთეთ
კონკურსში!**

გაბვიზიარეთ

**თქვანი
გამოსდილბა!**

**საუკათესო
გაკვეთილი**

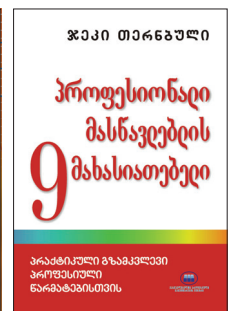
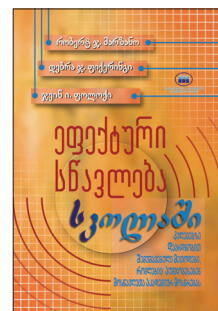
სამოქალაქო განათლბაში!

**გამოგვიგზავნეთ გაკვეთილის გაგმა,
თვალსაჩინოებები და სავარჯიშოები!**

საუკეთესო გაკვეთილების
ავტორები საჩუქრად
მიიღებენ შურნალ
„მასწავლებლის“
ერთნლიან ხელმონერას
და მასწავლებლთა
პროფესიული
განვითარების ცენტრის
გამოცემების სრულ
კომპლექტს!

კონკურსის დასკვნით
ეტაბზე სამი საუკეთესო
გაკვეთილი გამოვლინდება.

გაკვეთილების გეგმები
შურნალ „მასწავლებლის“
მომდევნო ნომრებში
დაიბეჭდება!

**საკონკურსო მასალა მოგვანოდით ქვემოთ მითითებულ მისამართზე
ან გამოგზავნეთ ელ.ფოსტის საშუალებით:**

მასწავლებლთა პროფესიული განვითარების ცენტრი
თბილისი 0102, დიმიტრი უზნაძის 52, ტელ: (+995 32) 95 13 95
ფაქსი: (+995 32) 95 58 36 ელ. ფოსტით: info@tpdc.ge

www.tpdc.ge

რედაქტორისგან

ბავშვობაში ორი ახალი წელი გვექონდა: 1 იანვარი და 1 სექტემბერი. ორივეს მღელვარებით ვხვდებოდით – თითოეულს თავისი სამზადისი და ემოცია ჰქონდა. ეს ის ემოციები და განცდებია, დრო რომ ვერ ახუნებს. არდადეგებზე დაგროვილი ამბების გასამხელად ერთმანეთთან დღესაც მიეჩქარებათ... სურვილი, რომ წელს უკეთ უნდა ისწავლონ, შეუცვლელია.

მასწავლებლები თავისთავად ვეცდებით, მოსწავლეებს საინტერესო გარემო შევუქმნათ გაკვეთილზე. ვფიქრობთ, ჩვენს ჟურნალში შემოთავაზებული რჩევები მოზარდების მოტივაციის ამაღლებაში დაგეხმარებათ, როცა საკლასო ოთახში მათთან პირისპირ დარჩებით.

მშობლებს შეუძლიათ სასურველი მიზნების მიღწევაში დაგვეხმარონ. მათთან ერთად გაცილებით იოლად მოვახერხებთ საკუთარი ინიციატივების განხორციელებას. როგორ ვაქციოთ ისინი ჩვენს მოკავშირეებად? – მშობლებთან თანამშრომლობის რამდენიმე საიდუმლოს აქვე წაიკითხავთ.

წელს ძალიან მნიშვნელოვანი წელი დგება მასწავლებლებისთვის. მათ თანამედროვე გამოწვევებს უნდა უპასუხონ და სერტიფიცირებისთვის მოემზადონ. თქვენთვის მცირე ექსკურსი მოვანყვეთ: მნიშვნელოვან და საინტერესო შეკითხვებს „მრგვალი მაგიდის“ მონაწილეები, აგრეთვე, მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრის დირექტორი სოფო გორგოძე პასუხობს.

გვჯერა, რომ სერტიფიცირება მასწავლებლის პროფესიული განვითარების გარანტია. იმაზეც შევთანხმდით, რომ პედაგოგი კარგად ინფორმირებული უნდა იყოს. გარდა ამისა, მას შესაბამისი მოტივაცია უნდა ჰქონდეს, რათა წარმატებით ჩააბაროს სასერტიფიკაციო გამოცდები. სახელმწიფომ პედაგოგის პროფესია უნდა დაარეგულიროს, მასწავლებელმა კი კარგად უნდა იცოდეს როგორც საკუთარი მოვალეობები, ასევე უფლებები. წარმატებული მასწავლებლები, თავის მხრივ, უკეთესი თაობების წინაპირობას წარმოადგენენ.

და ბოლოს, ჟურნალი „მასწავლებელი“ ახალი სასწავლო წლის დადგომას გილოცავთ! წარმატებულ და ნაყოფიერ სასწავლო წელს გისურვებთ!

ეს თქვენი ჟურნალია. ვცდილობთ, ყველა სტატია და ინფორმაცია მნიშვნელოვანი, საინტერესო და თქვენთვის სასარგებლო იყოს. თუმცა მასწავლებლების დახმარების გარეშე ამ ამოცანას თავს ვერ გავართმევთ. თქვენ ყველაზე კარგად იცნობთ სინამდვილეს, იცით, რა გჭირდებათ... მოგვწერეთ და საკუთარ საქმიანობაზე მოგვიყვით. თანამშრომლობის პროცესში ერთმანეთისთვის ბევრად უფრო მნიშვნელოვანი გავხდებით.

ნატო ინგოროყვა
მთავარი რედაქტორი

მასწავლებელი

N4, 2009

მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრის გამომცემა

პროფესიული ჟურნალი „მასწავლებელი“
გამოდის ორ თვეში ერთხელ

რედაქლეტორი:

სოფო გორგოძე
პაბატა სირბილაძე
ლელა სამინაშვილი
ნათია ნაცვლიშვილი
თამარ მნოფრიძე

მთავარი რედაქტორი:

ნატო ინგოროყვა

რედაქტორი: ირაკლი კახაბაძე

სტილისტი: ირმა ტაყელოძე

დიზაინი: პასიკ ღანელია

ფოტო: ბელა ბედიანაშვილი, ნაილი ვეძილი

მხატვარი: მამუკა ტყეშელაშვილი

ჟურნალისტები:

თამარ კაციტაძე, მანანა ხიდაშელი,
ირმა კახუაშვილი, ბელა ჩიკურიშვილი,
ირაკლი კოპალაშვილი, თეა თოფურიძე,
შორონა ბურდულიძე, მამა ჩინიჭიშვილი

ფოტო გარეკანზე: ბრიგოლ კოლბარი

ჟურნალში გამოქვეყნებულ პუბლიკაციებში გამოთქმული ზოგიერთი მოსაზრება, შესაძლოა, არ ემთხვეოდეს მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრის და „მასწავლებლის“ რედაქლეტორის შეხედულებებს. ცალკეულ სტატიაში დასახელებული ფაქტების უტყუარობაზე პასუხისმგებელია სტატიის ავტორი.

საკონტაქტო ინფორმაცია:

მასწავლებელთა პროფესიული
განვითარების ცენტრი
მისამართი: თბილისი, 0102
დირიგირი უზნაძის 52
ტელ: (+995 32) 95 13 95
ფაქსი: (+995 32) 95 58 36
ელ. ფოსტა: info@tpdc.ge

www.tpdc.ge

ISSN 1987-6149

UDC 371.1
8-374

გამოიწერეთ პროფესიული ჟურნალი

მასწავლებელი

დარეკით:

შპს „ნიზნის სამყარო“: 45 33 79

სს. „მაცნე“: 37 47 49, 22 64 58

სტატიები

ექსპერტი

პავლე თვალთვალი

5 დამწყებ მასწავლებელთა მენტორობა: ინოვაციური პრაქტიკა და მიდგომები

დამწყები მასწავლებლების პროფესიული საქმიანობის წარმატებით დაწყებისა და სკოლაში შენარჩუნების წინაპირობა.

მოსაზრება

ამირან ჯამაგია

8 სამეურვეო საბჭო - საზოგადოების სკოლისაკენ შემოგვრუნების მექანიზმი

როგორ გავხადოთ საზოგადოებისათვის სკოლის ცხოვრება, მისი მართვა და განვითარების პროცესი ღია და გამჭვირვალე.

ინტერვიუ

ირმა კახურაშვილი

11 მასწავლებლის სარბიფიცირება - პროფესიული უსაფრთხოებისა და განვითარების გარანტი

მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრის დირექტორი სოფო გორგოძე, სერტიფიცირებასთან დაკავშირებულ კითხვებს პასუხობს.

ექსპერტი

ნინო ელგაძე

18 მშობლებთან კომუნიკაციის სტრატეგიები

მშობელი, როგორც მოკავშირე. ურთიერთანამშრომლობის გზები და მეთოდები.

რჩევა

ირაკლი კაკაბაძე

23 საკლასო ოთახში, მოსწავლის პირისპირ

რამდენიმე შეთავაზება მასწავლებელს, მოსწავლის მოტივაციის ამაღლებისთვის.

ინტერვიუ

მანანა სიდაშელი

43 გაუმჯობესება საკუთარი თავი თვითონ უნდა აღზარდოს

„მასწავლებელს“ მხატვარი რუსუდან ფეტვიაშვილი საკუთარ გამოცდილებაზე და შეხედულებებზე ესაუბრა.

ნინო კანკავა

46 ქართული კინო და მასწავლებელი

მასწავლებლის პროფესია და კინემატოგრაფი. მასწავლებლებისა და მოსწავლეების ურთიერთობის თემაზე დღემდე არაერთი კინემატოგრაფიული შედეგია შექმნილი.

რუბრიკები

მრგვალი მაგიდა

შორენა ბურღილაძე

14 როგორ მოვაზადოთ მასწავლებლები სარბიზისძირისთვის?

ანუ თანამედროვე მასწავლებლის გამოწვევები

ერთი სკოლის ისტორია

ირაკლი კოპალაიშვილი

21 მოგაშოვლილი სკოლა

ინოვაციური მიდგომებით გამორჩეული გორის მე-4 სკოლა, დღეს, ომგამოვლილ ქალაქში აქტიური სასკოლო ცხოვრებით ცხოვრობს

ნოვატორები

თამარ კაციტაძე

33 ინტეგრირებული გაკვეთილები „ინტეგრირებულ“ კლასებში

სამი სხვადასხვა სკოლის ქიმიის მასწავლებელი და წარმატებული ინტეგრირებული გაკვეთილები.

გამოცდილება

თამარ მონოფრინაძე

36 მალბა - ქვეყანა, სადაც არ ისიან, რა არის „შატალო“

მალბა წარმატებული და განვითარებული ქვეყანა. წარმატების საიდუმლოს გასაღები განათლებისკენ სწრაფვაში იმალება.

41 პასუხები თქვენს შეკითხვებზე

მათემატიკის სასერტიფიკაციო გამოცდის შინაარსისა და ფორმატის შესახებ, პედაგოგების შევითხვებს ექსპერტები პასუხობენ

გაკვეთილი

ბალა ჩაპუჩიშვილი

49 როგორ ვასწავლოთ - „ვეფხისტყაოსანი“

„ვეფხისტყაოსნის“ ასსნა მეორეკლასელებისთვის შესაფერისი მეთოდით ხდება, მასწავლებელი მას ერთგვარი თამაშის ფორმას აძლევს.

კლასი

პრაქტიკული დანართი მასწავლებლებისათვის

1. გაკვეთილის თემა: ადამიანის ძირითადი უფლებები და თავისუფლებები
2. პრაქტიკული სავარჯიშოები სოციალური უნარ-ჩვევების განსავითარებლად
3. საჯარო სკოლების დირექტორებისა და მასწავლებლების ინსტრუქციები პროფესიული განვითარების გაუმჯობესების ადმინისტრირებისა და მოხმარების შესახებ
4. მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების გაუმჯობესების ადმინისტრირების ეტაპები

25-32

რეგიონი

მაკა ჩინიჭიშვილი

ქიმიის გაკვეთილის ფორმალა

სტერეოტიპები ინგრევა: ქიმიის გაკვეთილი შეიძლება არც ისე მოსაწყენი იყოს – ქუთაისის 22-ე საჯარო სკოლის გამოცდილება.

მასწავლებელი

ბალა ჩაპუჩიშვილი

ერთი მასწავლებლის ისტორია

ახალგაზრდა მასწავლებლის, კობა ოთარაშვილის გასაუფლები გზა – „ჩემი მოსწავლეებიდან“ – „ჩემს ბავშვებამდე“.

რჩევა

თაა თოფური

ესთაბი გავშვავი ანუ სასკოლო ღონისძიება და მისი დაგეგმვა

სასკოლო ღონისძიება მხოლოდ ერთგვარად სანახაობად რომ არ დარჩეს, სასურველია, მასწავლებელმა ის, როგორც სასწავლო რესურსი გამოიყენოს.

ძვირფასო მასწავლებლებო,

ვიდითაცავე ახალი სასწავლო წლის დაწყებას! უბრალოდ, ვისურვებ ჩან-
მართულობას, სიმშვიდეს თქვენსა და ჩვეულებაში და მართლაცავე წაშაყრებას. ვისურვებთ,
რომ თითოეული მასწავლის ცხოვრებაში შეეწყნოთ სინათლის სხივი, რომელიც
მას ცხოვრების ბედობადო გზას გაუხსნის.

აქი მასწავლებლო, ადამიანო ყოველთა ღირსი ანსხისმეც-ლოთა ჩვეულის წინაშე,
მადგან თქვენ მის მომადგოს ვანსაშელოთ. მასწავლებლოთა და მომადგოთ,
მადგონად ვანსაშელოთ, ღოთაშელოთ ღოთაშელოთა ადამიანოთ და
საოთაშელოთ აოთაშელოთ ჩოთაშელოთა აოთაშელოთ თათა.

არ ანის იოთა, სოთაშელოთ დაოთაშელოთ მასწავლებლოთ მათა -
ვანსაშელოთ ღოთა, ღოთა მის მომადგოს მოთაშელოთ აოთაშელოთ. მოთაშელოთ ვანაშელოთ,
მოთაშელოთ მოთაშელოთ, მოთაშელოთ, აოთაშელოთ აოთაშელოთ სოთაშელოთ
მოთაშელოთ და სოთაშელოთ ვანაშელოთ.

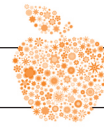
მოთაშელოთ, თქვენ მართლაცავე მოთაშელოთ მადგონად ღოთაშელოთ მოთაშელოთ
დაოთაშელოთ. იოთაშელოთ, ჩვენი დაოთაშელოთ თანაშელოთ მოთაშელოთ და
მოთაშელოთ ვანაშელოთ, თქვენ ჩი მართლაცავე ვანაშელოთ მოთაშელოთ
მოთაშელოთ ვანაშელოთ სოთაშელოთ მოთაშელოთ ვანაშელოთ.

და ბოლოს, ვისურვებთ, რომ მასწავლებლოთა საქათაშელოთ ყოველთაშელოთ
დაოთაშელოთ და ყოველთაშელოთ მართლაცავე მოთაშელოთ, მადგონად სოთაშელოთ
ანის ჩვენი მოთაშელოთ მოთაშელოთ სოთაშელოთ. ამ მოთაშელოთ ვანაშელოთ
ჩი ჩვენი ჩვეულის ბოთაშელოთ მოთაშელოთ სოთაშელოთ.

მოთაშელოთ,

სოთაშელოთ

მასწავლებლოთა მართლაცავე ვანაშელოთ
მოთაშელოთ დაოთაშელოთ

დამწყებ მასწავლებელთა მენტორობა: ინოვაციური პრაქტიკა და მიდგომები

უკანასკნელ ათწლეულებში მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში მიმდინარე განათლების რეფორმის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მიმართულება ე.წ. მაძიებლობის ინსტიტუტის შემოღებაა. ეს ქვეყნები აქტიურად ცდილობენ აღნიშნული ინსტიტუტის დანერგვას, რაც დამწყები მასწავლებლების პროფესიული საქმიანობის წარმატებით დაწყებისა და სკოლაში შენარჩუნების წინაპირობაა.

კაკლე თვალაშვილი

ევროსაბჭოს განათლების პროფესიონალთა ტრენინგების პროგრამა „პესტალოცის“ მხარდაჭერით და მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრის თანადგომით გაიმართა სემინარი თემაზე, „დამწყებ მასწავლებელთა მენტორობა: ინოვაციური პრაქტიკა და მიდგომები“.

სემინარში, ქართველი პედაგოგებისა და განათლების ექსპერტების გარდა, მონაწილეობდნენ სლოვენის, ხორვატიის, ესტონეთის, ლატვიის, მალტის და იტალიის წარმომადგენლები.

სემინარის მონაწილეებმა მენტორობის ინსტიტუტთან დაკავშირებით პრეზენტაციები წარმოადგინეს, რასაც თან დისკუსია ახლდა. მათ მცირე ჯგუფებში განიხილეს მენტორისა და მაძიებლის უფლება-მოვალეობები, მენტორის სახელმძღვანელო და ის რეკომენდაციები, რომლებიც მის დასახვეწად მოამზადეს.

სემინარი ორი თვალსაზრისით იყო აქტუალური: ერთი მხრივ, მაძიებლობის საპილოტე პროექტის საკოორ-

დინაციო ჯგუფს საშუალება მიეცა, ერთნაირი პილოტირების გამოცდილება გაეზიარებინა სემინარის მონაწილეთათვის. მეორე მხრივ კი, ქართველი და უცხოელი განათლების სპეციალისტების აქტიური მონაწილეობით, პროექტის დანერგვის მომდევნო საფეხურისთვის, ორიენტირები და კონკრეტული ამოცანები დაისახა. ეს მართლაც მნიშვნელოვანი აღმოჩნდა, რამდენადაც მაძიებლობის ინსტიტუტის დანერგვის პირველმა მცდელობამ საქართველოში დადებითი შედეგები აჩვენა.

ზოგადი განათლების შესახებ საქართველოს კანონში ვკითხულობთ: „მასწავლებლობის მაძიებელი არის პირი, რომელიც დროებით ასწავლის ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებაში, მასწავლებლის სტატუსის მოსაპოვებლად“. გასულ სასწავლო წელს თბილისში, კახეთში, შიდა ქართლში, იმერეთში, სამცხე-ჯავახეთში, გურიაში და აჭარაში მასწავლებლობის მაძიებლობის პროექტის პილოტირების პროცესში 24 საჯარო სკოლა, 28 მენტორი და 48 მაძიებელი იყო ჩართული.

თანამედროვე სკოლას სულ უფრო მზარდი მოთხოვნების პირობებში უწევს არსებობა, ამდენად, სასწავლო პროცესის კონკურენტუნარიანი პედაგოგებით უზრუნველყოფა აუცილებელია. “

მაძიებლის ფუნქციისა და სტატუსის განსაზღვრა მენტორის როლის საფუძვლიანად გააზრების გარეშე წარმოუდგენელია. სიტყვა „მენტორი“ მრჩეველის, დამრიგებლის მნიშვნელობით იხმარება და ოდისევსის მეგობრის, მენტორის სახელს უკავშირდება. პომეროსის პოემაში, ტროაზე გალაშქრებამდე, სწორედ მას მიაბარა ალსაზრდელად ოდისევსმა თავისი ვაჟი ტელემაქე.

აღსანიშნავია, რომ განათლების სისტემის გარდა, მენტორობის ინსტიტუტი ბიზნესსა და მედიცინაშიც გამოიყენება.

მენტორობის არსი რთული გასაგები არ არის, განსაკუთრებით კვალიფიციური პედაგოგისთვის. თუ საკუთარ გამოცდილებას მოვიშველიებთ, თითოეულს გაგვახსენდება ის ადამიანი, რომელმაც მნიშვნელოვანი მხარდაჭერა გაგვინია პირველი პროფესიული ნაბიჯების გადადგომისას. შეგვიძლია ისიც გავიხსენოთ, რა სახით გვეხმარებოდა ეს პიროვნება: შექვით თუ წახალისებით, პრაქტიკული რჩევებით თუ მაგალითების დემონსტრირებით, ლიტერატურით თუ საგნის სპეციალისტებთან დაკავშირებით და ა.შ.

გამოცდილი სპეციალისტები ხშირად ამგვარ ქმედებებს წინასწარი დაგეგმვის გარეშე, სახელდახელოდ მიმართავენ. პროექტის ერთწლიანმა გამოცდილებამაც დაამტკიცა, რომ მენტორის როლი მაძიებლების დახელოვნების საქმეში ძალიან მნიშვნელოვანია. გამოცდილ, კომპეტენტურ მასწავლებელთან ყოველდღიური კონტაქტი, მისგან მაგალითის აღება და საკუთარი მიღწევების დემონსტრირება დამწყებ მასწავლებლებს მეტად ეხმარება.

2009 წლის იანვარში პროექტის საკოორდინაციო ჯგუფმა კითხვარი მოამზადა, რომელიც მიზნად

ისახავდა მენტორ-მაძიებლების აზრის შესწავლას მაძიებლობის პროექტის მიმდინარეობასთან დაკავშირებით. ეს კითხვარი პროექტში ჩართულ ყველა მენტორსა და მაძიებელს დაეგზავნა.

მენტორთა უმრავლესობა – 60.71% მაძიებლობის პროექტის მიმდინარეობას წარმატებულად მიიჩნევს, 35.71% თვლის, რომ პროცესი დამაკმაყოფილებლად მიმდინარეობს, 3.57%-მა კი კითხვა უპასუხოდ დატოვა. არცერთ მენტორს არ აღუნიშნავს, რომ მაძიებლობის პროცესი ცუდად მიმდინარეობს

გამოკითხვის შედეგად დადგინდა: მაძიებლების თითქმის აბსოლუტური უმრავლესობა (92.86%) თვლის, რომ მაძიებლობის პროცესი კარგად მიმდინარეობს, 4.76% მას დამაკმაყოფილებლად აფასებს, ხოლო 2.38%-ს ამ კითხვაზე პასუხის გაცემა უჭირს. არცერთი მაძიებელი არ თვლის, რომ პროცესი ცუდად მიმდინარეობს. ამ შემთხვევაში, ისინი მენტორებზე უფრო ოპტიმისტურად არიან განწყობილნი და დადებითად აფასებენ მიღებულ გამოცდილებას.

რატომ არის საჭირო მაძიებლობის ინსტიტუტი საპარტველოში

საქართველოში, როგორც მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში, ზოგადი განათლების სისტემა ორი დიდი პრობლემის წინაშე დგას:

🍌 სულ უფრო მცირდება მასწავლებლობის მსურველთა რაოდენობა, რაც განპირობებულია სოციალური და ეკონომიკური ფაქტორებით;

🍌 არსებობენ ადამიანები, რომლებიც კარიერის

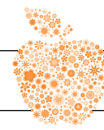
პირველივე წლებში ტოვებენ პროფესიას და სკოლიდან სხვა (ხშირად არასაგანმანათლებლო პროფილის) ორგანიზაციებში გადადიან სამუშაოდ.

ამ ყველაფერს შედეგად საკადრო დეფიციტი და სკოლაში კადრების „დაბერება“ მოსდევს.

თანამედროვე სკოლას სულ უფრო მზარდი მოთხოვნების პირობებში უწევს არსებობა, ამდენად, სასწავლო პროცესის კონკურენტუნარიანი პედაგოგებით უზრუნველყოფა აუცილებელია.

მაძიებლობის ინსტიტუტის დანერგვა აღწერილი სირთულეების დაძლევის ემსახურება. მაძიებლობის პერიოდის გავლით დამწყები მასწავლებელი სასწავლო პროცესის დაგეგმვასთან, წარმართვასთან, შეფასებასთან დაკავშირებულ უამრავ პრაქტიკულ უნარ-ჩვევას შეიძენს. მაძიებლობის შემოღებით კი სასკოლო სისტემა ყოველწლიურად იმ მასწავლებლების ნაკადით შეივსება, რომლებსაც გადალახული ექნებათ სკოლის ადმინისტრაციასთან, პერსონალთან, ბავშვებსა და მშობლებთან ურთიერთობის პირველი ბარიერები. მათ სასწავლო პროცესისა და კლასის მართვის სტრატეგიები უკვე მეტ-ნაკლებად ეცოდინებათ, საკუთარი საქმიანობის დაკვირვებისა და შეფასების საბაზისო უნარიც განვითარებული ექნებათ. ამ ყველაფერში მაძიებელს მენტორი ერთი სასწავლო წლის მანძილზე დაეხმარება.

მაძიებლობის საპილოტე პროექტის მონიტორინგმა, მასალების შესწავლამ, მენტორებსა და მაძიებლებთან ჩატარებულმა სამუშაო შეხვედრებმა აჩვენა, რომ დახმარება მხოლოდ მაძიებლებს არ სჭირდება. გრძელვადიანი „მოსწავლის“, მომავალი

კოლეგის დახმარების სისტემის შემუშავება მენტორებისთვის იოლი არ აღმოჩნდა. თითოეული კომენტარი მათთვის მნიშვნელოვანი იყო და როგორც პიროვნული, ასევე პროფესიული უნარების განვითარებაში ეხმარებოდა. პილოტირების პროცესში მაძიებლებთან ერთად მენტორების მუშაობაც მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა. მათ შესაბამისი ტრენინგებიც ჩაუტარდათ. ასევე მნიშვნელოვანი იყო ისიც, რომ მენტორები საქართველოს სხვადასხვა კუთხიდან ერთმანეთს გამოცდილებას უზიარებდნენ.

პროექტის დასაწყისსა და მის დასასრულს მაძიებლების მიერ შევსებული კვლევითი ფორმები ერთმანეთისგან არსებითად განსხვავდება. საქმიანობათა გეგმები, განხორციელებული საქმიანობების ანგარიშები და პორტფოლიოს სხვა დოკუმენტები სასწავლო წლის მანძილზე მნიშვნელოვნად დაიხვეწა.

აღმოჩნდა, რომ მასწავლებლობის მაძიებლები მენტორების მიერ გაწეული დახმარებით კმაყოფილნი არიან. მათ უკვე შეუძლიათ დამოუკიდებლად დაგეგმონ, მოამზადონ, ჩაატარონ და შეაფასონ საგაკვეთილო პროცესი.

მაძიებლობისა და მენტორობის ინსტიტუტი ჯერ კიდევ ჩამოყალიბების პროცესშია, ამდენად, განათლების ექსპერტების გამოხმაურება, რეკომენდაციები და შენიშვნები ძალიან აქტუალურია.

ამ კონტექსტში 2009 წლის ივლისში ჩატარებული საერთაშორისო სემინარის მნიშვნელობა კიდევ ერთხელ უნდა აღინიშნოს. მისმა მონაწილეებმა ქართველი კოლეგების მიერ მომზადებული მენტორის სახელმძღვანელო აქტუალურად მიიჩნიეს და დადებითად შეაფასეს.

აღსანიშნავია ისიც, რომ ამჟამად მისი დახვეწა აქტიურად მიმდინარეობს და პარალელურად მაძიებლის სახელმძღვანელოც მზადდება.

საგანგებო ყურადღებას ითხოვს რამდენიმე მნიშვნელოვანი საკითხი:

- 🍏 მაძიებლისა და მენტორის სტიპენდიები
- 🍏 მაძიებლის მიმდინარე და შემავჯამებელი შეფასება
- 🍏 მენტორის სტატუსისა და უფლებამოვალეობების განსაზღვრა, დაზუსტება საკანონმდებლო აქტების დონეზე
- 🍏 მენტორის შერჩევის წესის დაზუსტება
- 🍏 მენტორის სტატუსის ასახვა მასწავლებლის კარიერაზე

მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრის სპეციალისტები და ექსპერტები აღნიშნულ საკითხებზე აქტიურად მუშაობენ.

შეჯამების სახით, შეიძლება ითქვას, რომ საქართველოში მაძიებლობის ინსტიტუტის დანერგვა ეფექტურად დაიწყო. საპილოტე პროექტმა ამ ინსტიტუტის დადებითი და ასევე გასაუმჯობესებელი მხარეები უკვე გამოკვეთა. 2009-2010 სასწავლო წელს მაძიებლობის საპილოტე პროექტი 30-მდე საჯარო სკოლაში გაგრძელდება. 30 გამოცდილი პედაგოგი კონკურსის წესით შერჩეულ 60-მდე მაძიებელს მენტორობას გაუწევს. სასწავლო წლის დაწყებამდე კი მომავალ მენტორებს ტრენინგები ჩაუტარდებათ. ეს ღონისძიებები კიდევ უფრო გააძეგრებს როგორც დამწყები, ისე გამოცდილი მასწავლებლების პოზიციებს, რაც მიმდინარე სასკოლო რეფორმის ერთ-ერთი პრიორიტეტული ამოცანაა.

ამირან ჯამაბიძე

თბილისის მე-60 სკოლის დირექტორი

აქამდე საზოგადოება, ძირითადად, მხოლოდ სკოლების მუშაობის შედეგს ხედავდა და უკმაყოფილებას გამოთქვამდა. არავინ სვამდა შეკითხვას, მართო განათლების სისტემა იყო ამაში დამნაშავე თუ მთელი საზოგადოება. დღეს კი ეს ტვირთი ნაწილობრივ საზოგადოების წარმომადგენლობითმა ორგანომ, სამეურვეო საბჭომაც გაინაწილა.

სამეურვეო საბჭო - საზოგადოების სკოლისკენ უამოზრუნეობის მექანიზმი

2008-2009 სასწავლო წლის ბოლოს საქართველოს მრავალ სკოლაში სამი წლის წინ არჩეულ სამეურვეო საბჭოებს უკვე ახლადარჩეული საბჭოები ჩაენაცვლა. ალბათ უკვე შეიძლება და საჭიროც არის, უკან მივიხედოთ და განვლილ პერიოდში მიღებული გამოცდილება და მიღწეული შედეგები შევაჯამოთ.

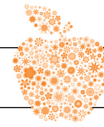
განათლების სისტემის მართვის დეცენტრალიზაცია ჩვენს ქვეყანაში განათლების სისტემის რეფორმის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ნაწილი გახდა. მართვის ზედმეტად ცენტრალიზებული მექანიზმის თანდათანობითმა დეცენტრალიზებამ განათლების სისტემის რეგიონულ ორგანოებსა და სკოლებს საშუალება მისცა, საკუთარი აუცილებლობებიდან და საჭიროებებიდან გამომდინარე, მართვა უფრო ეფექტურად განეხორციელებინათ და უკეთესი შედეგისთვის მიეღწიათ.

ამ ცვლილებების შედეგად ჩამოყალიბებულმა ახალმა რეალობამ ადგილებზე დემოკრატიული მექანიზმების შექმნის აუცილებლობა წარმოქმნა. სწორედ ასეთად მოიაზრებოდა საჯარო სკოლებში ადგილობრივი თვითმმართველობის უმაღლესი არჩევითი ორგანოები – სამეურვეო საბჭოები.

სკოლებში სამეურვეო საბჭოების შექმნის იდეას საზოგადოება

შიშნარევი სკეპტიციზმით შეხვდა. თუმცა განათლების სისტემაში მსგავსი ინსტიტუტი ადრეც არსებობდა. მე-19 საუკუნის შუა ხანებში სასწავლო დაწესებულებათა უმრავლესობაში არჩევითი ორგანოები ფუნქციონირებდა. მაგალითად, თბილისში, თელავსა და ქუთაისში წმინდა ნინოს სახელობის სასწავლებლებს წმინდა ნინოს ქალთა საქველმოქმედო საზოგადოების საბჭო მეთვალყურეობდა, რომელიც ფინანსებს განკარგავდა, სასწავლო სახელმძღვანელოებს ამტკიცებდა და სწავლების ხარისხს ამოწმებდა. ზოგიერთი სასწავლებლის მზრუნველთა ან მეთვალყურეთა საბჭო დირექტორს ირჩევდა და საკადრო პოლიტიკაშიც ერეოდა.

XIX-XX საუკუნეების მიჯნაზე სასწავლო დაწესებულების მზრუნველთა ან მეურვეთა საბჭოს წევრობა დიდ პატივად ითვლებოდა და თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ძნელად მოიძებნებოდა იმ დროის მეტ-ნაკლებად ცნობილი საზოგადო მოღვაწე, რომელიც ასეთ საბჭოში არ აერჩიათ.

საბჭოთა სკოლისთვის მსგავსი დემოკრატიული ინსტიტუტის შენარჩუნება, მაქსიმალური პოლიტიზებისა და ცენტრალიზაციის ფონზე, აუცილებლობას აღარ წარმოადგენდა. თითქმის ერთი საუკუნის შემდეგ კი კვლავ წარმოიქმნა მისი არსებობის საჭიროება.

სასკოლო სამეურვეო საბჭოების ფუნქციონირების პროცესის დაწყებას წინ ხანგრძლივი მზადება და მრავალი ქვეყნის გამოცდილების გათვალისწინება უძღოდა.

ბუნებრივია, სამეურვეო საბჭოების მუშაობის პირველ ეტაპზე თავს მრავალი პრობლემა იჩენდა და ბევრი რამ იქნებოდა შესაცვლელი და დასახვეწი. მოქმედ სასკოლო სტრუქტურებში ასეთი ინსტიტუციური მექანიზმი უმტკივნეულოდ ვერც დაინერგებოდა. ამ პროცესს მთავარი დადებითი მხარე ჰქონდა: საზოგადოებისათვის სკოლების ცხოვრება, მათი მართვა და განვითარების პროცესი შედარებით გამჭვირვალე და ღია გახდა. გაიზარდა შესაძლებლობა, რომ უფრო მეტ დაინტერესებულ ადამიანს ჩაეხედა სკოლის ყოველდღიურ ცხოვრებაში და მონაწილეობა მიეღო პრობლემების აღმოჩენაში, განხილვასა თუ გადაჭრაში, შესაბამისად, დაძლეულიყო სასკოლო ცხოვრების მიმართ საზოგადოების სრული ინდიფერენტულობა.

ამ ცვლილებების დაწყებიდან უკვე ხუთი წელი გავიდა.

გამოცდილებამ აჩვენა, რომ ასეთი ინსტიტუტი თანამედროვე სკოლისთვის აუცილებელია. იგი ხელს უწყობს მშობლების და ზოგადად, მთელი საზოგადოების სკოლებისკენ შემობრუნებას, სკოლაში მართვისა და გადაწყვეტილებების მიღების დემოკრატიული მექანიზმების ამუშავებას, გადაწყვეტილე-

ბების შესრულების პროცესში თანამონაწილეობას. აქამდე საზოგადოება, ძირითადად, მხოლოდ სკოლების მუშაობის შედეგს ხედავდა და უკმაყოფილებას გამოთქვამდა. არავინ სვამდა შეკითხვას, მართო განათლების სისტემა იყო ამაში დამნაშავე თუ მთელი საზოგადოება. დღეს კი ეს ტვირთი ნაწილობრივ საზოგადოების წარმომადგენლობითმა ორგანომ, სამეურვეო საბჭომაც გაინაწილა.

სკოლებში, სადაც სამეურვეო საბჭოების არჩევნები და მათი შემდგომი ფუნქციონირება კანონის ყველა მოთხოვნის გათვალისწინებით წარიმართა, პოზიტიურმა შედეგებმა მალევე იჩინა თავი. მრავალ სკოლაში მოხერხდა სამეურვეო საბჭოებისა და სკოლის დირექტორებს შორის ურთიერთნდობის ატმოსფეროს შექმნა, რასაც შედეგად თანამშრომლობის გაღრმავება მოჰყვა. შედეგმაც არ დააყოვნა: განისაზღვრა სკოლის მისია და მიზნები, გამოიკვეთა პრიორიტეტები, თვითშეფასებისა და კვლევის შედეგად განხორციელდა არსებული მდგომარეობის ანალიზი, შედგა განვითარების სტრატეგიული გეგმები. სკოლის ადმინისტრაცია და სამეურვეო საბჭო წამოჭრილ პრობლემებს ერთობლივად აგვარებდნენ და დასახულ მიზნებსაც აღწევდნენ. თუმცა, ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ არცთუ იშვიათად სკოლის მმართველობის ამ ორ უმაღლეს რგოლს შორის ფარული დაძაბულობა და უნდობლობა სუფევდა.

წარუმატებელი თანამშრომლობის მთავარ მიზეზს, უმრავლეს შემთხვევაში, სკოლის დირექტორსა და სამეურვეო საბჭოს შორის უფლებებისა და ფუნქციების აღრევის პრობლემა წარმოადგენდა. სამეურვეო საბჭოებს მონაწილეობა უნდა მიეღოთ სკოლების განვითარების

სტრატეგიების არჩევაში, ბიუჯეტის დაგეგმვაში, პოლიტიკის შემუშავებაში. მათვე უნდა ეწარმოებინათ ამ პროცესების მონიტორინგი. სამეურვეო საბჭოები კი სწორედ მართვის პროცესში მონაწილეობის მიღებას ცდილობდნენ. ვინაიდან ნევრებად არჩეული მშობლების უმრავლესობა შესამჩნევი ინერტულობით გამოირჩეოდა, საბჭოებში წამყვან როლს პედაგოგები ასრულებდნენ. სწორედ ამიტომ დირექტორებთან დაპირისპირება განსაკუთრებით მწვავედ საკადრო საკითხების გადაწყვეტისას იგრძნობოდა. თავის მხრივ, დირექტორთა ნაწილი მტკივნეულად აღიქვამდა სასკოლო ფინანსების ხარჯვის გამჭვირვალობასთან დაკავშირებულ მოთხოვნას და ამას საკუთარი უფლებების შელახვად მიიჩნევდა. რაც მთავარია, ორივე მხარე მწვავედ განიცდიდა კონსტრუქციული თანამშრომლობის გამოცდილების დეფიციტს და ხშირად უმარტივესი პრობლემაც კი, რომელიც ერთიანი ძალისხმევით სწრაფად და იოლად შეიძლებოდა მოგვარებულიყო, გადაუჭრელ დილემად იქცეოდა ხოლმე.

სამეურვეო საბჭოებისა და სკოლის დირექტორების თანამშრომლობის ხელისშემშლელ მიზეზებს შორის შესაბამისი საკანონმდებლო ბაზის სიმწირეც უნდა ვახსენოთ. სასურველია, არსებობდეს დებულება, რომელშიც დეტალურად იქნება განერილი სამეურვეო საბჭოების უფლებამოსილება, მუშაობის რეგლამენტი და კომპეტენციის ფარგლები. საქართველოს კანონი ზოგადი განათლების შესახებ და სკოლის წესდება ყველა პრობლემურ საკითხს იურიდიული და ადმინისტრაციული კანონმდებლობის ქრილში ვერ განიხილავს. არსებობს რამდენიმე არასამთავრობო ორგანიზაციის მიერ გამოცემული დამხმარე ლიტერატურა, მაგრამ ვაკუუმს ვერც ეს ავსებს. ხშირად სხვადასხ-

ვა გამოცემაში გაკეთებული კომენტარები და რჩევები კონკრეტული მხარის პოზიციას გამოხატავს, ამიტომ ერთმანეთს და რაც უფრო სახიფათოა, კანონს ეწინააღმდეგება.

სამწუხაროდ, კანონში არაფერია ნათქვამი ამომრჩევლებთან საბჭოს წევრების ანგარიშვალდებულებაზე. ბევრ შემთხვევაში, არჩევნებიდან მცირე ხნის შემდეგ სამეურვეო საბჭოს არჩეულ წევრებსა და ამომრჩევლებს შორის უკუკავშირი საერთოდ დაიკარგა. საბჭო თავს დამოუკიდებელ, ავტონომიურ ორგანიზმად მოიაზრებდა და მხოლოდ საკუთარი შეხედულებებით ხელმძღვანელობდა, რამაც მისი ეფექტურობა საგრძნობლად შეამცირა.

სამეურვეო საბჭოების საქმიანობის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ასპექტი სკოლის დირექტორის მიერ სწორი ფინანსური პოლიტიკის გატარების უზრუნველყოფაა, რაც პირდაპირ უკავშირდება ბიუჯეტის დაგეგმვის პროცესს. მართალია, სკოლის ბიუჯეტის შემუშავება და წარგენა, კანონის მიხედვით, დირექტორს ევალება, მაგრამ მისი განხილვა და დამტკიცება სამეურვეო საბჭოს პრეროგატივაა. ეს პროცესი საკმაო კვალიფიკაციას მოითხოვს, სამეურვეო საბჭოების უმრავლესობისთვის კი იგი გადაულახავ ბარიერად იქცა. ამიტომაც, იმ ბიუჯეტის მონიტორინგი, რომლის განხილვა და კორექტირება საბჭომ ვერ მოახერხა, ფაქტობრივად, შეუძლებელი გახდა.

სკოლაში სასწავლო და შრომითი დისციპლინის, სამართლიანობისა და მართვის დემოკრატიული წესების დასამკვიდრებლად სამეურვეო საბჭოებს დისციპლინარული და საჭიროების შემთხვევაში, სააპელაციო კომიტეტები უნდა აერჩიათ. ვინაიდან მათი საქმიანობის რეგლა-

მენტი, ძირითადად, სკოლის შინაგანანგისით უნდა განსაზღვრულიყო, დისციპლინარული კომიტეტების საქმიანობა უმთავრესად სიმბოლური გახდა. არადა, საჭიროა, სამეურვეო საბჭოებმა ამ სეგმენტის გამართულ მუშაობას ყურადღება მიაქციონ, რათა სკოლაში დისციპლინარულ გადაცდომებზე რეაგირება მხოლოდ დირექტორატის პრეროგატივა არ იყოს.

ასე რომ, განვლილი სამი წლის განმავლობაში მიღწეული შედეგებისთვის თვალის გადავლებით აშკარად ჩანს:

ამ პროცესს მთავარი დადებითი მხარე ჰქონდა: საზოგადოებისათვის სკოლების ცხოვრება, მათი მართვა და განვითარების პროცესი შედარებით გამჭვირვალე და ღია გახდა.

- ამეურვეო საბჭოები, თუ ისინი სწორად ფუნქციონირებენ, საჭირო და სასარგებლოა სკოლებისთვის;
- საბჭოები ხელს უწყობენ სკოლების ინსტიტუციურ დამოუკიდებლობას და განვითარებას;
- სკოლაში მიმდინარე ყველა პროცესი ხდება გამჭვირვალე;
- საზოგადოება აქტიურად ერთვება სასკოლო ცხოვრებაში;
- სკოლას გაუცხოებული მშობელი უბრუნდება;
- სკოლაში მოღვაწე ყველა ჯგუფს (პედაგოგები, მოსწავლეები და მშობლები) უჩნდება განცდა, რომ სკოლა „მისია“;

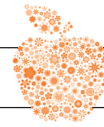
- სკოლებს შორის ყალიბდება ჯანსაღი კონკურენტული გარემო, რაც მათ განვითარებას სტიმულს აძლევს.

იმ გამონგვევების დასაძლევად, რომლებიც განვლილმა სამმა წელმა ნათლად დაგვანახა, საჭიროა რამდენიმე ღონისძიების განხორციელება:

- სამეურვეო საბჭოების ფუნქციონირებისათვის გამართული საკანონმდებლო ბაზისა და საჭირო ინსტრუქციების მომზადება;
- სამეურვეო საბჭოების წევრებისა და სკოლების ხელმძღვანელთა ერთობლივი გადამზადება;
- პრობლემურ საკითხებთან მიმართებაში არსებული პოზიტიური გამოცდილების განზოგადება და გაზიარება;
- დადებითი საზოგადოებრივი აზრის ჩამოყალიბება.

იმედს ვიტოვებთ, რომ ყველა, ვისთვისაც მნიშვნელოვანია ქვეყანაში განათლების სისტემის განვითარება, ძალ-ღონეს არ დაიშურებს, რომ სკოლების სამეურვეო საბჭოების მექანიზმი სრულფასოვნად ამუშავდეს და იგი საზოგადოების ინტერესებს მოხმარდეს.

მასწავლებელთა სერტიფიცირება

- პროფესიული უსაფრთხოებისა და განვითარების გარანტი

მასწავლებელთა სერტიფიცირება, რომელსაც საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო 2010 წლიდან განახორციელებს, პედაგოგიურ წრეებში არაერთგვაროვან რეაქციას იწვევს და უამრავ შეკითხვას ბადებს. მასწავლებლებს აინტერესებთ, ვინ იქნება პასუხისმგებელი ამ პროცესის სამართლიანობაზე, რა სახის გამოცდის ჩაბარება მოუწევთ, რა ელით წარუმატებლობის შემთხვევაში, ტესტირების მსვლელობისას მიექცევა თუ არა ყურადღება მათ სტაჟსა და ასაკობრივ ზღვარს, ისარგებლებენ თუ არა რაიმე პრივილეგიებით გამოცდის ჩაბარების შემდეგ და სხვა.

მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრში მიიჩნევენ, რომ სერტიფიცირების სისტემა მასწავლებლების უწყვეტ პროფესიულ ზრდას, თვითშეფასების, პრაქტიკის კვლევის უნარ-ჩვევების განვითარებას შეუწყობს ხელს. უკვე დადგინდა, რომ სასერტიფიკაციო გამოცდით, მასწავლებლის სტანდარტისა და ეროვნული სასწავლო გეგმის მოთხოვნების შესაბამისად, მასწავლებლის პროფესიული უნარები და საგნის ფლობის ხარისხი შეფასდება. გამოცდაც ორ – პროფესიული უნარების და საგნის ცოდნის ხარისხის შემფასებელ ტესტს მოიცავს. ამაზე და სერტიფიცირების სხვა დეტალებზე მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრის დირექტორი სოფო გორბოძე გვესაუბრება.

ირმა კახურაშვილი

ქალბატონო სოფო, მასწავლებლებს ხშირად უჩნდებათ კითხვა: რამდენად საჭიროა სერტიფიცირება?

მასწავლებელთა სერტიფიცირება მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში მოქ-

მედებს და იგი, უპირველეს ყოვლისა, მასწავლებლის პროფესიის რეგულირების მიზნით ხორციელდება. რეგულირებადია ექიმის, იურისტის და სოციალური მუშაკის პროფესიებიც, რაც იმას ნიშნავს, რომ შესაბამისი კომპეტენციის დასადასტუ-

რებლად მხოლოდ დიპლომი არ არის საკმარისი. სპეციალური სასერტიფიკაციო გამოცდის ჩაბარება ამ პროფესიების მქონე ნებისმიერ ადამიანს უწევს. ჩამოთვლილი პროფესიები განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ქვეყნის განვითარებისთვის, ამიტომაც სახელმწიფომ გადაწყვიტა, მსგავსი სპეციალობის ადამიანების პირველი პროფესიული ნაბიჯები უფრო მეტად გააკონტროლოს.

მასწავლებლობა რეგულირებადი პროფესია 2007 წელს „ზოგადი განათლების შესახებ კანონში“ ცვლილებების თანახმად გახდა. ამ ცვლილებებით, სახელმწიფო უფრო მეტ პასუხისმგებლობას იღებს, როცა განსაზღვრავს, თუ ვინ ასწავლის სკოლაში. არსებობს სპეციალური საკვალიფიკაციო მოთხოვნები, რაც იმას გულისხმობს, რომ მასწავლებელს, საგნობრივი ცოდნის გარდა, მასწავლებლის მომზადების პროგრამის გავლაც მოეთხოვება. ადრე მასწავლებლობისთვის სპეციალური პედაგოგიური განათლება აუცილებ-

ლობას არ წარმოადგენდა. საგნის კარგ მცოდნეს შეეძლო მასწავლებელად ემუშავა. თუმცა ფაქტია, რომ ამ პროფესიას სხვა ცოდნაც სჭირდება – პედაგოგმა ბავშვებთან და კოლეგებთან ურთიერთობა, სწავლებისათვის სწორი მიმართულების მიცემა და ბავშვის საჭიროებების დადგენა უნდა შეძლოს. დამეთანხმებით, რომ ადამიანი შეიძლება საუკეთესო მათემატიკოსი იყოს, მაგრამ ბავშვებთან მუშაობას ვერ ახერხებდეს. სწორედ ამიტომ, მასწავლებელს მოეთხოვება, ჰქონდეს როგორც საგნობრივი ცოდნა, ისე პედაგოგიური, პროფესიული უნარ-ჩვევები.

ეს მოთხოვნები ყველა მასწავლებელს ეხება?

მოქმედი მასწავლებლებისათვის საკვალიფიკაციო და მაძიებლობის მოთხოვნები შესრულებულად ითვლება, თუ მოქმედ მასწავლებელს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში პედაგოგად მუშაობის ერთწლიანი სტაჟი მაინც აქვს, მას სასერტიფიკაციო გამოცდაზე გასვლა შეუძლია, იმის მიუხედავად, თუ რა განათლება აქვს მიღებული. მათ კი, ვისაც პროფესიული საქმიანობა ჯერ არ დაუწყიათ, სასერტიფიკაციო გამოცდაზე გასასვლელად, 2010 წლამდე სტაჟის დაგროვება მოუწევთ.

სერტიფიცირების სხვადასხვა ფორმა არსებობს. რატომ შეარჩიეთ ტესტები და არა სასწავლო პროცესის დროს მასწავლებელზე დაკვირვების მოდელი, რომელიც, ბევრი პედაგოგის აზრით, უფრო ეფექტური იქნებოდა?

რა თქმა უნდა, ილუზია არ გვაქვს, რომ ასეთი ტიპის სერტიფიცირება 100%-იანი სიზუსტით განსაზღვრავს მასწავლებლის კვალიფიციურობას, მაგრამ ტესტური გამოცდა, ამ ეტაპზე, შეფასების ოპტიმალურ ფორმად მივიჩნიეთ. ჯერ ერთი, 74

ათასამდე მასწავლებლის კლასში დაკვირვება უდიდეს ადამიანურ რესურსს მოითხოვს, რაც ჩვენ არ გავაჩნია. მეორეც, სხვა ფორმა – სპეციალური პედაგოგიური კურსების გავლა და სერტიფიკატების მხოლოდ ამის საფუძველზე გაცემა – კორუფციის შესაძლებლობას ქმნიდა. ამიტომ ყურადღება ტესტებზე შევაჩერეთ. თუმცა, ამ ეტაპზე, ეს ნამდვილად არ იქნება მაღალი რისკის ტესტური გამოცდა, რაც იმას ნიშნავს, რომ წარუმატებლობის შემთხვევაში, მასწავლებლები სწავლების უფლებას არ კარგავენ, მათ 4-წლიანი გარდამავალი პერი-

მასწავლებლობა რეგულირებადი პროფესია 2007 წელს „ზოგადი განათლების შესახებ კანონში“ ცვლილებების თანახმად გახდა. ამ ცვლილებებით, სახელმწიფო უფრო მეტ პასუხისმგებლობას იღებს, როცა განსაზღვრავს, თუ ვინ ასწავლის სკოლაში.

ოდი ექნებათ იმისათვის, რომ კიდევ გავიდნენ გამოცდაზე და თან სწავლების უფლება შეინარჩუნონ.

ვის შეუძლია გავიდეს სასერტიფიკაციო გამოცდაზე?

სასერტიფიკაციო გამოცდა 2010 წლის ზაფხულში იწყება და სხვადასხვა საგანში ეტაპობრივად განხორციელდება. პირველად ის ქართულის, მათემატიკისა და უცხო ენების პედაგოგებს ჩაუტარდება. გამოცდაზე გასვლა ყველა მოქმედ მასწავლებელს შეუძლია, ასევე მათ, ვისაც საგანმანათლებლო დაწესებულებაში პედაგოგად ერთი წელი მაინც უმუშავიათ და ახლა სპეცი-

ალობით არ მუშაობენ, აგრეთვე მაძიებლობის პერიოდგამოვლილებს.

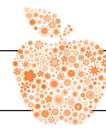
უფრო დანერგილებით მოგვიყევით სასერტიფიკაციო გამოცდის პირობების შესახებ.

სერტიფიცირებისას ყველა მასწავლებელი თანაბარ პირობებში იქნება. პირველ ეტაპზე, ყურადღება არ მიექცევა კატეგორიებს, სტაჟს და ასაკს, არც ტრენინგებზე მონაწილეობის დამადასტურებელ ცნობებს და სერტიფიკატებს. რაც შეეხება მაძიებლებს, მათ სკოლაში ერთწლიანი გამოსაცდელი ვადა უნდა გაიარონ და გამოცდას სკოლის მიერ დადებითად შეფასების შემთხვევაში ჩააბარებენ. ტესტებს შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი მოამზადებს, მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტისა და ეროვნული სასწავლო გეგმის მიხედვით. ყველა მასწავლებელი მინიმუმ ორი ტიპის ტესტს ჩააბარებს.

ერთი იქნება საგნობრივი ტესტი, სადაც საგნის სწავლების მეთოდიკაც შევა, მეორე კი – პროფესიული უნარ-ჩვევები. ეს ტესტი იმ უნარ-ჩვევებს მოიცავს, რაც პედაგოგს პროფესიული სტანდარტის ძირითადი ნაწილით მოეთხოვება.

მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტის ნახვა ნებისმიერ მსურველს ჩვენს ვებ-გვერდზე შეუძლია. სხვათაშორის, ორ-ორი ეგზემპლარი ყველა სკოლის ბიბლიოთეკას უკვე დაურიგდა.

სტანდარტის შემუშავების დროს ბევრ მასწავლებელს შევხვდით და გამოიკვეთა, რომ განსაკუთრებით პრობლემურად მათ პროფესიული უნარების განვითარებისა და სწავლების თეორიების საკითხებს მიიჩნევენ. ამიტომ, ჩვენ ავტორთა 13-კაციანი ჯგუფი ავიყვანეთ, რომელმაც სამნაწლიან სახელმძღვანელოზე იმუშავა. ეს სახელმძღვანელო ყველა ზემოთნახსენებ სა-

კითხს მოიცავს. წიგნები სკოლის ბიბლიოთეკებში დარიგდა და გარდა ამისა, მათი შეძენა მასწავლებლებს საკმაოდ იაფად, 2 ლარად შეეძლოთ. საჭიროების შემთხვევაში, მათ ახლაც შეუძლიათ რაიონულ რესურს-ცენტრებს ან ჩვენ მოგვმართონ.

სხვა რა სახის დახმარებას გაუწევს ცენტრი მასწავლებლებს გამოცდებისათვის მოსამზადებლად?

ამ ეტაპზე, სახელმწიფო მასწავლებელთა ხელშესაწყობად პროფესიული განვითარების ტრენინგების ვაუჩერულ დაფინანსებას ახორციელებს. ოთხი კრედიტის ფარგლებში (60-მდე სატრენინგო საათი), მასწავლებელს შეუძლია გაიაროს ტრენინგები ქართულ ენასა და ლიტერატურაში, მათემატიკასა და უცხო ენებში და თანხას ვაუჩერის გზით სახელმწიფო დაფარავს. უკვე არსებობს აკრედიტებული პროგრამები სხვადასხვა საგნებში. ყოველ წელს მათი რაოდენობა კიდევ უფრო გაიზრდება და ეტაპობრივად შევძლებთ ყველა საგნის მასწავლებლისათვის ვაუჩერული დაფინანსება უზრუნველვყოთ. სკოლებში დავარიგეთ სატრენინგო პროგრამების ანოტაციები, რათა მასწავლებელი კარგად გაეცნოს პროგრამის შინაარსს და თავად არჩიოს, თუ რომელი პროგრამის გავლა სურს. ანოტაციები მხოლოდ იმ საგნებში დარიგდა, რომლებსაც სახელმწიფო წელს დააფინანსებს. თუმცა თუ, მაგალითად, ისტორიის მასწავლებელს ტრენინგის გავლა სურს, მას შეუძლია ისტორიის აკრედიტებული პროგრამები ჩვენს ვებ-გვერდზე იხილოს და საკუთარი ხარჯებით მოემზადოს.

პედაგოგს არ უნდა ჰქონდეს იმის მოლოდინი, რომ თუ ერთი ტრენინგი გაიარა, ის აუცილებლად წარმატებული იქნება სასერტიფიკაციო გამოცდაზე.

მასწავლებელი მუდმივად უნდა მუშაობდეს საკუთარ თავზე, ეცნობო-

დეს დამხმარე ლიტერატურას, ცდილობდეს, რომ გააუმჯობესოს პრაქტიკა. თუ ის მუდმივად არ ვითარდება, ვერც სკოლაში დანერგავს სიახლეებს და ვერ იქნება წარმატებული.

როგორია რეგიონის მასწავლებლების დამოკიდებულება სერტიფიცირებისადმი?

სხვათაშორის, განცვიფრებული ვარ იმით, რომ რეგიონებში მასწავლებლები სიახლეებზე უფრო რეაგირებენ და მეტ ინფორმაციასაც ფლობენ. სერტიფიცირების მიმართ პედაგოგების ინტერესი რეგიონებში უფრო მაღალი იყო და დისკუსიაც უფრო ცოცხალი, ვიდრე თბილისში.

ტარდება თუ არა ამჟამად წინასწარი ტესტირებები?

რა თქმა უნდა, ტარდება. მიზანი კი ის არის, რომ დაიხვეწოს ტესტი, ვნახოთ, რამდენად რთულია ან ადვილი, როგორ მუშაობს ესა თუ ის კითხვა. მიღებული შედეგები ტესტების გაუმჯობესებაში დაგვეხმარება. წინასწარი ტესტირების პროცესს გამოცდების ცენტრი ახორციელებს და ის ჯერ არ დამთავრებულა.

იქნება თუ არა სერტიფიცირება ფასიანი?

ჩვენ ვფიქრობთ, რომ გამოცდებზე მასწავლებლის პირველი გასვლა სახელმწიფომ უნდა დააფინანსოს. ამით პედაგოგს მეტი მოტივაცია გაუჩნდება. სავარაუდოდ, მეორე გასვლა უკვე ფასიანი იქნება და ფასს გამოცდების ეროვნული ცენტრი დაადგენს. როცა ეს საკითხი საბოლოოდ გადაწყდება, მასწავლებლებს აუცილებლად ვაცნობებთ.

ექნება თუ არა სერტიფიკატის მქონე მასწავლებელს უფრო მაღალი ხელფასი?

ეს საკითხი ჯერჯერობით განხილვის ეტაპზეა. საუბარია იმაზე, რომ სერტიფიცირებული მასწავლებელი

ფინანსურად უნდა წახალისდეს და მას განსხვავებული ხელფასი უნდა ჰქონდეს, თუმცა წახალისების რა მექანიზმი ამუშავდება, იმედი გვაქვს, ამას „მასწავლებლის“ შემდეგ ნომრებში ვაცნობებთ.

ტესტირების გავლა მუსიკის, ხატვისა და ფიზიკულტურის მასწავლებლებსაც მოუწევთ?

„კანონში ზოგადი განათლების შესახებ“ ნათქვამია, რომ სერტიფიცირება ყველა მასწავლებელმა უნდა გაიაროს. შესაბამისად, სერტიფიცირება ყველა საგნის მასწავლებელს მოუწევს. ცხადია, რომ ზემოთხსენებული საგნების მასწავლებლებს პროფესიული უნარ-ჩვევების ნაწილი ისევე მოეთხოვებათ, როგორც სხვა პედაგოგებს, ხოლო იმას, თუ რა სახით ჩააბარებენ საგნობრივ ნაწილს, მათ გადაწყვეტილების მიღებისთანავე ვაცნობებთ.

კიდევ რით არის სერტიფიცირების პროცესი საინტერესო?

ამ ეტაპზე, მასწავლებლის შეფასების არანაირი მექანიზმი არ გავგაჩნია. მხოლოდ თითზე ჩამოსათვლელ სკოლებს აქვთ შიდაშეფასების სისტემები. საჭიროების შემთხვევაში, სერტიფიცირება დაგვეხმარება, საუკეთესო და ღირსეული მასწავლებელი უფრო იოლად გამოვალინოთ. მეტიც, პედაგოგი, რომელსაც სახელმწიფო სერტიფიკატს მიანიჭებს, უფრო დაცული იქნება: სკოლის დირექტორი სერტიფიცირებული მასწავლებლის სამსახურიდან დათხოვნას იმ მიზეზით, რომ ის არაკვალიფიციურია, ფაქტობრივად, ვერ შეძლებს. მალე დასრულდება სერტიფიცირების დებულებაზე მუშაობა. დებულების შემუშავების პროცესში ყველა რეგიონის მასწავლებლების მცირე ჯგუფებთან ვიმუშავებთ. სერტიფიცირების შესახებ ბევრ დეტალს პედაგოგები სწორედ ამ დებულების დამტკიცების შემდეგ გაეცნობიან.

თანამედროვე მასწავლებლის გამოწვევები ანუ როგორ მოვაზადოთ მასწავლებლები სერტიფიცირებისთვის

მასწავლებელთა სერტიფიცირება დიდ ინტერესს იწვევს საზოგადოებაში. პედაგოგები მღელვარებით ელიან, თუ როგორ განვითარდება მოვლენები და როგორი იქნება პირველი სასერტიფიკაციო გამოცდები, რომელთა ჩატარებაც 2010 წლის ზაფხულში იგეგმება.

„მასწავლებლის“ ინიციატივით მოწყობილ შეხვედრაზე იმის შესახებ ვმსჯელობდით, თუ რა წინაპირობებია საჭირო სერტიფიცირების პროცესის წარმატებით განხორციელებისთვის და როგორ უნდა გახდეს იგი მასწავლებელთათვის მისაღები, ასევე გვსურდა, დაგროვილ შეკითხვებზე პასუხი უშუალოდ ამ პროცესში ჩართული ადამიანებისაგან მოგვესმინა.

შორენა ბურდილაძე

შეხვედრაში მონაწილეობდნენ:

თამარ მოსიაშვილი

მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრის სერტიფიცირების კოორდინატორი

ნანა დალაძეშვილი

ეროვნული სასწავლო გეგმებისა და შეფასების ცენტრის კონსულტანტი

ანა ნარიშკინიძე

21-ე საჯარო სკოლის საზოგადოებრივი მეცნიერებების, სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების მასწავლებელი

ალექსანდრე გიორგიძე

ბრიტანული სკოლა „აკადემიურის“ დირექტორის მოადგილე

ცირა კილანავა

1-ლი საჯარო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი

თამარ აბაზაძე

მე-6 საჯარო სკოლის დირექტორი

ზვიად მიმინოშვილი

მე-14 საჯარო სკოლის დირექტორი

ხათუნა მაჭარაშვილი

ვაკე-საბურთალოს რესურს-ცენტრის ხელმძღვანელი

თამარ ხატიშვილი

განათლების მართვის სპეციალისტი

სოფო გორგოძე

მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრის დირექტორი

შეხვედრას უძღვებოდა ჟურნალ „მასწავლებლის“ მთავარი რედაქტორი ნატო ინგოროშვი

რა არის სერტიფიცირება, რას მოუტანს ის მასწავლებლებს, რა შედეგებზეა გათვლილი ეს პროცესი და რამდენად საჭიროა იგი სკოლისთვის ან მასწავლებლებისთვის.

თამარ მოსიაშვილი: მასწავლებელთა სერტიფიცირების პროცესის წარმატებით განხორციელება და სერტიფიცირებული მასწავლებელი სკოლისთვის ხარისხიანი სწავლების მყარი ბერკეტია. სკოლებს მეტ პრესტიჟს სძენს ის, რომ მათ მაღალკვალიფიციური მასწავლებლები ჰყავთ.

საგულისხმოა, რომ გამოცდის ჩაბარებით და შესაბამისი სერტიფიკატის მიღებით სერტიფიცირების პროცესი არ სრულდება. გამოცდის შემდეგ კარიერული ზრდა იწყება. მასწავლებელს საშუალება ეძლევა, პროფესიული საქმიანობის განმა-ღობაში მიღწეული ყოველი წარმატება აღნუსხოს, ამის შედეგად გარკვეული კრედიტები დააგროვოს და სერტიფიკატი განაახლოს. სერტიფიკატის განახლება 8 წლის შემდეგ მოხდება. მიმამაჩნია, რომ მასწავლებელთა სერტიფიცირება ყველაზე მნიშვნელოვანი სიახლეა, რაც დღემდე ქართულ საგანმანათლებლო სივრცეში განხორციელებულა. ეს

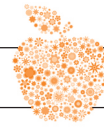
პროცესი გვიჩვენებს, რამდენად შედეგიანი იყო ყველა ის ნაბიჯი, რაც აქამდე ამ სფეროში გადაიდგა.

საინტერესოა იმ მასწავლებლების აზრი, რომლებიც უკეთ იცნობენ კოლეგების განწყობას ამ სიახლის მიმართ.

ცირა კილანავა: მოლოდინი საკმაოდ დიდია. თავად დავესწარი სააპრობაციო გამოცდას, სადაც ტესტის მეორე ნაწილის, პროფესიული უნარების ჩაბარება უფრო გამიჭირდა, ვიდრე საგნობრივი საკითხებისა. ვფიქრობ, მასწავლებელთა მომზადების თვალსაზრისით, უფრო კოორდინირებული მუშაობაა საჭირო. ალბათ ყველასთვის ერთნაირად ხელმისაწვდომი უნდა იყოს სერტიფიცირების შესახებ ინფორმაცია და გადამზადების კურსებიც.

ანა ნარიშკინიძე

თამარ მოსიაშვილი

ანა ნარიშანიძე: ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა უნიშვნელოვანესი ფაქტორია, მე, როგორც მასწავლებელი, გაცილებით უკეთ განვეწყობი ნებისმიერი სიახლის მიმართ, როცა მის შესახებ სრული ინფორმაცია მაქვს. მნიშვნელოვანია ის აქცენტები, რაც პროფესიულ უნარებზე კეთდება, რადგან მხოლოდ საგნობრივი ცოდნა არაა საკმარისი პედაგოგიურ საქმიანობაში. ვფიქრობ, ყველა მასწავლებელი მზად არის საგნობრივი ნაწილის ჩასაბარებლად, პედაგოგიური უნარ-ჩვევების ნაწილი კი სიახლე იქნება და სერიოზულ მომზადებასაც ითხოვს ჩვენგან.

2014 წლამდე მასწავლებლებს სასერტიფიკაციო გამოცდაზე გასვლის საშუალება რამდენჯერმე მიეცემათ, სანამ სერტიფიკატს არ მოიპოვებენ. თუმცა არსებობს შიში, რომ პირველივე ცდის დროს წარუმატებლობის შემთხვევაში, მასწავლებლის ავტორიტეტი დაეცემა. რამდენად საფუძვლიანია ეს შიში?

ალექო გიორგიძე: ეს შიში რეალურია, რადგან მასწავლებელი, რომელიც სერტიფიცირებას ვერ გაივლის, კოლეგების და მოსწავლეების თვალში თითქოს ღირსებაშეღატაკებულია. წარუმატებლობის შემთხვევაში, დისკომფორტი თავისთავად დიდი იქნება. არის სხვა პრობლემაც, რომელიც რეგიონების სკოლებისთვის უფრო მწვავე შეიძლება იყოს:

მოგეხსენებათ, ზოგიერთ სოფელში ერთ საგანს სულ ერთი ან ორი მასწავლებელი ასწავლის. გამოცდის წარუმატებლად ჩაბარების შემთხვევაში, შეიძლება სკოლა მასწავლებლის გარეშე დარჩეს.

სოფო გორგოძე: სერტიფიცირების პროცესის დაწყებიდან პირველი 4 წლის განმავლობაში, გამოცდის არ თუ ვერ ჩაბარების შემთხვევაში, პედაგოგი პროფესიულ საქმიანობას არ შეწყვეტს. ის სწავლების უფლებას არ კარგავს 4 წლის განმავლობაში. თუმცა გვინდა, მათ მოტივაცია მივცეთ, რომ უფრო ადრე გაივლინენ გამოცდაზე. სჯობს, რაც შეიძლება, დროულად ნახონ, რა ტიპის გამოცდის ჩაბარება უნევთ. თუ ამ პროცესს 2014 წლამდე გადადებენ, მათ გამოცდაზე გასვლის მხოლოდ ერთი შანსი დარჩებათ და წარუმატებლობის შემთხვევაში, ისინი სტატუსის დაკარგვის საშიშროების წინაშე აღმოჩნდებიან.

რეკომენდაციის სახით, გვინდა ვუთხრათ დირექტორებს: თუ მასწავლებელმა ვერ ჩააბარა გამოცდა პირველივე წელს, ეს ტრაგედია არ არის და მის მიმართ დამოკიდებულება არ უნდა შეიცვალოს. არ გვინდა, იგი „ცუდ“ მასწავლებლად მოინათლოს და სამსახურის დაკარგვა მოუხდეს. არ გამოვრიცხავ, რომ მართლაც ეფექტურმა მასწავლებელმა პირველივე ცდაზე ვერ ჩააბაროს გამოცდა, ვთქვათ, სტრესული მდგომარეობის გამო. ამიტომაც, ეს 4 წელი გარდამავალი პერიოდი იქნება – პედაგოგებს უნდა დავუმაროთ და გაუზადვილოთ ეს პროცესი. გარდა ამისა, მასწავლებლებს ის სატრენინგო პროგრამებიც დაეხმარებათ, რომლებსაც სახელმწიფო ვაუჩერების საშუალებით მათ დაუფინანსებს, ვინც პირველად გავა გამოცდაზე (ანუ ქართულის, მათემატიკისა და უცხო ენის სპეციალისტებს). ტრენინგებზე მასწავლებლები ტესტის ფორმატსაც გაეცნობიან.

აქ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობისა და მეტი საჯაროობის განსაკუთრებულმა საჭიროებამ გაიჟღერა. გეთანხმებით, რომ ინფორმირებული მასწავლებელი გაცილებით უკეთეს გადაწყვეტილებას იღებს.

ალექო გიორგიძე: ყველაზე ეფექტური იქნება სატელევიზიო სარეკლამო რგოლის დამზადება, რომელიც ერთნაირად მიაწოდებს ინფორმაციას თბილისელ და რეგიონის მასწავლებლებს. ინფორმირებული იქნება მშობელიც და მოსწავლეს. ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ მათ იცოდნენ ამ მნიშვნელოვანი მოვლენის შესახებ. ასევე სასურველია, განხილვის და დიალოგის ფორმატში, სატელევიზიო გადაცემების მომზადებაც.

განსაკუთრებით საინტერესოა რესურს-ცენტრებში არსებული ვითარება. რამდენად ახერხებენ ისინი ინფორმაციის მიწოდებას მასწავლებლებისთვის და რამდენად არიან ჩართულნი ამ პროცესში?

ხათუნა მაჭარაშვილი: ძირითადად, სკოლების ხელმძღვანელობას ვუკავშირდებით და ვთხოვთ, მასწავლებლებს ინფორმაცია მიაწოდონ. ახლა, როცა ვაუჩერები რიგდება, მასწავლებლებთან უფრო აქტიური შეხვედრები გვაქვს დაგეგმილი. შეხვედრებისას მათ სასერტიფიკაციო გამოცდებთან დაკავშირებულ

ცირა კილანავა

ალქსანდრე გიორგიძე

საკითხებს განუმარტავთ. ვუხსნით, რისი საშუალება ეძლევათ ვაუჩერის ფარგლებში და როგორ დაეხმარებათ ის სასერტიფიკაციო გამოცდისათვის მომზადებაში.

სერტიფიცირების დადებითი მხარეებზე ბევრის თქმა შეიძლება: მას დაეყრდნობა სკოლის ადმინისტრაცია, ეს არის სახელმწიფოს მიერ მასწავლებლის კვალიფიციურობის აღიარება. რა მიგაჩნიათ ამ პროცესის შედარებით სუსტ მხარედ და რისი დახვეწაა საჭირო?

ზვიად მიმინოშვილი: პროგრამების და ტრენინგების საშუალებით მასწავლებელმა შეიძლება მართლაც კარგად ისწავლოს სწორი პასუხების გაცემა, შეიძლება მაღალი ქულებიც დააგროვოს, მაგრამ საკლასო ოთახში სიტუაცია ვერ გამოასწოროს. როგორც დირექტორს, ეს მაშინებს. ამიტომ სჯობს, სერტიფიცირების პროცესს სკოლების აკრედიტაციაც დაერთოს. ამ პროცესების კოორდინირება და ურთიერთშეჯერება სწავლების ხარისხის ასამაღლებლად უკვე დამაჯერებელი წინაპირობა იქნება. აკრედიტაციის პროცესი სწავლების ხარისხსაც იკვლევს. სკოლის შიდა შეფასების პროცესში ის მასწავლებლებიც გამოიკვეთება, რომლებიც ყველაზე საიმედოა არიან, რომლებსაც პრობლემების დანახვაც შეუძლიათ და მათი გადანეშვებაც.

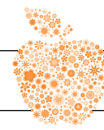
თამარ აბაზაძე: იწყება სკოლების აკრედიტაცია და სკოლის დირექტორები ვფიქრობ, სკოლა რომ წარმატებული იყოს, სერტიფიცირებული მასწავლებლების რაოდენობა არასერტიფიცირებულებს უნდა აჭარბებდეს. რა კატეგორტიის პედაგოგებს ვლუბულობთ ამ სერტიფიცირების შემდეგ? მათ ვინც სერტიფიცირება წარმატებით გაიარა და მათაც, ვისაც 4 წლის განმავლობაში კიდევ აქვს დრო ამ სერტიფიკაციის მოსაპოვებლად. რა განსხვავება იქნება ამ მასწავლებლებს შორის? სკოლის დირექტორებს სათანადო დონეზე ინფორმირება ესაჭიროებათ, თუ უნდა ვიზრუნოთ სკოლაში არასერტიფიცირებული მასწავლებლების შემცირებაზე. სკოლის ხელმძღვანელები, რომელსაც აკრედიტაცია აქვს გასავლელი, შეეცდებიან სერტიფიცირებული მასწავლებლები ჰყავდეთ. ვფიქრობ, აკრედიტაციას სერტიფიცირება უსწრებდეს წინ.

ნანა დალაქიშვილი: მინდა ყურადღება გავამახვილო ამ პროცესის რისკ-ფაქტორზე. 4 წლის შემდეგ მასწავლებელს უფლება აღარ ექნება, კვლავ ჩააბაროს სასერტიფიკაციო გამოცდა, ანუ 2014 წლისთვის არასერტიფიცირებული მასწავლებლები აღარ იარსებებენ. თუ დავაკვირდებით, ძალიან ბევრი საპენსიო ასაკის მასწავლებელია. ისინი შეიძლება არც აპირებენ გამოცდაზე გასვლას, 4-წლიანი გარდამავალი პერიოდის განმავლობაში სამუშაო ადგილებს შეინარჩუნებენ და შემდეგ პედაგოგიურ საქმიანობას დაასრულებენ.

ვფიქრობ, ჩასატარებელია კვლევა: 4 წლის შემდეგ მასწავლებლების რა ნაწილს დაეკარგავთ და შეგვიძლია თუ არა მომენტალურად ჩავანაცვლოთ ისინი ახალი კადრებით?

სოფო გორგოძე: დავაზუსტებდი ერთ საკითხს: 4 წლის შემდეგ, წარუმატებლობის შემთხვევაში, მასწავლებელი კარგავს სწავლების უფლებას, მაგრამ მას გამოცდაზე გასვლის შანსი კიდევ ეძლევა. რაც შეეხება კვლევას, ასეთი ტიპის კვლევა უკვე ჩავატარეთ და აღმოჩნდა, რომ საპენსიო ასაკის 10000-მდე მასწავლებელი გვყავს. ისინი სხვადასხვა მიზეზის გამო არ გადიან პენსიაზე. ზოგი იმიტომ, რომ კარგად ართმევს თავს პროფესიულ საქმიანობას, ზოგიც იმიტომ, რომ საპენსიო ანაზღაურება ხელფასზე ბევრად ნაკლებია, ზოგსაც დაზღვევის ვაუჩერზე არ სურს უარის თქმა. 4 წლის შემდეგ მართლაც ყველამ ერთად რომ მოისურვოს პენსიაზე გასვლა, სერიოზული პრობლემის წინაშე აღმოჩნდებით. სარეზერვო კადრები საკმაოდ მცირეა, რადგან მასწავლებლობის მსურველი ცოტაა. უმაღლესი სასწავლებლებიც ძალიან მცირე რაოდენობით ამზადებენ მომავალ მასწავლებლებს. ამიტომ, თუ 2014 წლიდან რომელიმე რეგიონის სკოლაში მხოლოდ არასერტიფიცირებული მასწავლებლები აღმოჩნდებიან და მათი სერტიფიცირებული კოლეგებით ჩანაცვლების საშუალება არ იქნება, არასერტიფიცირებულებსაც მივცემთ მუშაობის გაგრძელების უფლებას.

ზვიად მიხონაშვილი

ნანა დალაქიშვილი: ეს რისკი რომ შემცირდეს, კარგი იქნება, თუ მასწავლებლის სტატუსის მოპოვების გზებიც გამარტივდება.

სოფო გორგოძე: 2014 წლამდე ყველა უმაღლესდამთავრებულს შეუძლია მასწავლებლად მუშაობის დაწყება. სამომავლო გეგმა კი ასეთია: როცა მოქალაქე დაამთავრებს ბაკალავრიატს, მან უნდა გაიაროს მასწავლებლის სპეციალური მოსამზადებელი პროგრამა. ეს პროგრამა შეიძლება ბაკალავრიატის ნაწილიც იყოს. შემდეგი 1 წელი მაძიებლობის პერიოდია, რაც სკოლაში პრაქტიკის გავლას გულისხმობს. ამის შემდეგ პედაგოგს სასერტიფიკაციო გამოცდაზე გასვლაც შეეძლება. რაც შეეხება მასწავლებლის სტატუსის მოპოვების გამარტივებას, კანონიდან ამოღებულია მოთხოვნა, რომელიც საბაზო-საშუალო საფეხურის მასწავლებლობის მსურველს მაგისტრის ხარისხის ქონას ავალდებულებდა.

ანა ნარიშკინი: მასწავლებლები ხშირად გამოთქვამენ პროტესტს იმის გამო, რომ სერტიფიცირების დროს ვერ შემოწმდება ის, თუ როგორ გაკვეთილს ატარებენ. ვერ წარმომიდგენია უნივერსალური ფორმა, რომელიც სრულად გამოავლენს მასწავლებლის პროფესიულ უნარებს. საფრთხის შეგრძნება რომ შევასუსტოთ, ტესტში წარმოდგენილი უნდა იყოს მასწავლებლისთვის ძალიან ნაცნობი პრაქტიკული მაგალითები. როცა მასწავლებელი ტესტს დახედავს, არ უნდა ეუცხოოს ის მექანიზმი, რითიც მისი პროფესიული უნარი მოწმდება.

თამარ მოსიაშვილი: ტესტების ნიმუშები წინასწარ ცნობილი იქნება. სამ საგანსა და პროფესიულ უნარებში გამოცდების ცენტრმა უკვე გამოსცა ტესტების ნიმუშების კრებული. მასწავლებელი შეფასების კრიტერიუმებსაც გაეცნობა და უფრო მშვიდადაც იგრძნობს თავს. მასწავლებლის კომპეტენციას, საბოლოოდ, საკლასო ოთახში მიღწეული წარმეტყველები ავლენს, რაც სერტიფიკატის განახლების პერიოდში აღინუსხება. გამოცდის ჩაბარებისთანავე სერტიფიკატის განახლების პროცესი იწყება. 8 წლის განმავლობაში პედაგოგი თითოეულ წარმატებას ინიშნავს და აჩვენებს, როგორ შედგა ის, როგორც მასწავლებელი.

თამარ ხატიაშვილი: სერტიფიკატი 8 წლის განმავლობაში მოქმედებს, ამის შემდეგ არის საჭირო მისი განახლება. განაწილებული იქნება თუ არა 8 წელიწადში დასაგროვებელი მიღწევები წლების მიხედვით? ხომ შეიძლება მასწავლებელმა მერვე წელს მოისურვოს ყველაფრის დაგროვება, მით უფრო, რომ ქართულ ხასიათს ეს კარგად შეესაბამება.

თამარ მოსიაშვილი: ამას პროფესიული განვითარების სქემასთან მიეყვარათ, რომელიც დღეს მხოლოდ სამუშაო ვარიანტის სახით არსებობს. მისი მომზადების ვადები გადავნიეთ. რაც შეეხება ამ პროცესების ვადებში განერას, გამოცდები მომავალი წლის ივლისში დაიწყება. ძალიან დიდი შანსია, რომ 2010 წლის ივლისში პირველი სერტიფიცირებული მასწავლებლებიც გვყავდეს.

ძალიან მნიშვნელოვანია მოტივაციის ფაქტორიც. რა მოტივაცია უნდა პქონდეს მასწავლებელს, რომ გამოცდაზე გასვლის სურვილი გაუჩნდეს?

ანა ნარიშკინი: შეიძლება მასწავლებელი სავსებით კმაყოფილი იყოს იმ აღიარებით, რაც კოლეგებისა და

მოსწავლეებისგან აქვს და სულაც არ უნდოდეს ამის აფიშირება სკოლის გარეთ. ის, რომ მასწავლებლის კომპეტენტურობას სახელმწიფო აღიარებს, შეიძლება არ იყოს საკმარისი 8-წლიანი მუხლჩაუხრელი შრომისა და ხელახალი სერტიფიცირებისთვის მოსამზადებლად. რატომ უნდა მოუწოდეს მასწავლებელს სერტიფიცირების სისტემაზე გადასვლა? ამის სურვილს და შესა-

ნანა დალაქიშვილი

ბამის მოტივაციას სათანადო ხელფასი, დაზღვევა, სტატუსი აღძრავს.

ნანა დალაქიშვილი: მასწავლებელმა უნდა დაინახონ ის პირობები, რაც ახალ საგანმანათლებლო სივრცეში შეიქმნა. გარემო ხომ შეიცვალა და სწორედ ამ შეცვლილმა გარემომ მოიტანა სხვა ტიპის მასწავლებლის არსებობის საჭიროება. იმ მასწავლებლის, რომელიც ახალ მოთხოვნებს პასუხობს. სერტიფიცირება იმიტომ კი არ უნდა გაიაროს ვინმემ, რომ ის ცუდი მასწავლებელია, უბრალოდ, მას ახალ მოთხოვნებთან მორგება სჭირდება. საგნობრივ სწავლებაშიც ცვლილებებია. დღეს ყველა საგნისთვის მოქმედებს სტანდარტი, რომელიც აქამდე არ არსებობდა. მასწავლებლებს უნდა დავანახოთ, რამდენი რამ შეიცვალა მათ გარშემო და რა ცვლილებების გატარებაა აუცილებელი.

ნინო ელბაძიძე

მშობელთან მუშაობა თქვენგან დამატებით დროს, ენერგიასა და მოთმინებას მოითხოვს, მაგრამ ამ შრომის განევა იმისთვის ღირს, რომ ერთგვარი მოკავშირე გყავდეთ, რომელიც ბავშვს პროგრამის დაძლევისას წარმოქმნილი სირთულეების გადალახვაში დაეხმარება.

მშობლებთან კომუნიკაციის სტრატეგიები

„მასწავლებელმა იცის, როგორ გამოიყენოს კომუნიკაციის სხვადასხვა ხერხი კოლეგებთან, მშობლებთან და სასწავლო პროცესთან დაკავშირებულ სხვა პირებთან კეთილგანწყობილი ურთიერთობებისთვის“.

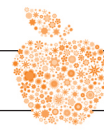
მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, 2008 წ.

წარმატებული სასწავლო პროცესის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი კომპონენტი მშობელსა და სკოლას შორის დამყარებული კეთილგანწყობაა. იმისთვის, რომ მასწავლებელსა და მშობელს შორის ნდობასა და ურთიერთპატივისცემაზე დამყარებული კომუნიკაცია შედგეს, პირველი გადამწყვეტი ნაბიჯი პედაგოგმა უნდა გადადგას. ამ შემთხვევაში, მისი როლი შეუცვლელია. მასწავლებელი ის შუალედური რგოლია, რომელიც სკოლას და ოჯახს ერთმანეთთან აკავშირებს. მას შეუძლია, კომუნიკაციის სხვადასხვა ხერხის გამოყენებით, მშობელი სასწავლო პროცესში ჩართოს და თავის მოკავშირედ აქციოს. მათ ერთი მიზანი აქვთ – ბავშვის წარმატება და მისი ნიჭის მაქსიმალურად გამოვლენის ხელშეწყობა.

მშობლის აქტიურობა თქვენს სამუშაოსა და საგრძნობლად შეამსუბუქებს. აუხსენით მას, რას გეგმავთ წლის ან სემესტრის განმავლობაში, რა ცოდნას მიიღებს მოსწავლე, რა შედეგს უნდა მიაღწიოს მან სასწავლო წლის ბოლოს. მართალია, მშობელთან მუშაობა თქვენგან დამატებით დროს, ენერგიასა და მოთმინებას მოითხოვს, მაგრამ ამ შრომის განევა იმისთვის ღირს, რომ ერთგვარი მოკავშირე გყავდეთ, რომელიც ბავშვს პროგრამის დაძლევისას

წარმოქმნილი სირთულეების გადალახვაში დაეხმარება.

მშობელთან ურთიერთობისთვის კომუნიკაციის სხვადასხვა ხერხის გამოყენება შეიძლება: წერილობითი ფორმით დაწყებული და ელექტრონული ფოსტით დამთავრებული – გააჩნია, ვისთვის რა უფრო მოსახერხებელია. მშობელი სისტემატურად უნდა იყოს ინფორმირებული არა მხოლოდ მოსწავლის უარყოფითი ქცევის ან დაბალი აკადემიური მოსწრების, არამედ მისი მიღწევების შესახებაც. პედაგოგი ამ ინფორმაციას წერილობითი ფორმით მიაწვდის მშობელს, ტელეფონით აცნობებს თუ მოკლე ტექსტური შეტყობინებით გაუგზავნის, ეს თავად მისი გადასაწყვეტია. მშობელთან მიმონერა ყველაზე მოსახერხებელი საკომუნიკაციო საშუალებაა. თქვენი წერილი ერთგვარი სავიზიტო ბარათია და ასეთი მიმონერის წყალობით შეიძლება თქვენსა და მშობელს შორის წარმატებული თანამშრომლობა შედგეს. დიდი მნიშვნელობა ენიჭება იმასაც, თუ როგორ იქნება იგი შედგენილი, რამდენად საინტერესო ინფორმაციის შემცველი აღმოჩნდება. სასურველია, წერილი დადებითად იწყებოდეს. ყველა ადამიანს და მით უმეტეს, ყველა ბავშვს დადებითი მხარე აქვს, რომელსაც თქვენ,

როგორც პედაგოგი, სხვებზე უკეთ ამჩნევთ. წარმოაჩინეთ მოზარდის ეს მხარე და ხაზი გაუსვით მის ინდივიდუალობას. შვილის შექება მშობლისთვის გაკეთებული საუკეთესო კომპლიმენტია. დადებითი ტონით დაწყებული წერილი იმის გარანტიას იძლევა, რომ მშობელი მას ბოლომდე წაიკითხავს, გიპასუხებთ და თქვენს მიმართ კეთილად განეწყობა. შეეცადეთ, გამოიწვიოთ იგი, რათა წერილობითე გიპასუხოთ. სასურველია, მას შეკითხვები დაუსვათ და მიღებულ ინფორმაციაზე კომენტარიც სთხოვოთ. ეს იმ კომუნიკაციის დასაწყისი იქნება, რომლის წარმატებაც თქვენს პროფესიონალიზმზე დამოკიდებული აღმოჩნდება.

წესი, რომელიც დაგეხმარებათ მშობლისთვის განკუთვნილი წერილის პროფესიონალურად ფორმულირებაში:

1. წერილის დასაწყისში მიმართეთ მშობელს პერსონალურად „ქალბატონო.../ბატონო...“ თუ მშობელს ახლოს იცნობთ და ასეთი მიმართვა მასში უხერხულობას გამოიწვევს, შეგიძლიათ არაოფიციალური მიმართვაც შეარჩიოთ, მთავარია, მიმართვა პირადად მშობელზე იყოს გათვლილი.
2. თქვენი წერილი აუცილებლად უნდა იყოს სტრუქტურულიზებული და მშობლისთვის გასაგებად დაწერილი. თუ წერილს ხელით წერთ, თქვენი ხელწერა მშობლისათვის ადვილად წასაკითხი უნდა იყოს.
3. წერილის სიდიდე შეზღუდეთ და ეცადეთ, არ აღემატებოდეს ერთ გვერდს.

მიმოწერის გარდა, დიდი მნიშვნელობა აქვს მშობელთან პირისპირ საუბარსაც. იმისათვის, რომ დროის უმიზნოდ ხარჯვა და ზედმეტი სტრესი

თავიდან აიცილოთ, მას წინასწარ აცნობეთ, როდის არის შესაძლებელი თქვენთან შეხვედრა და საუბარი. ეს სტრატეგია საშუალებას მოგცემთ, მომზადებული შეხვდეთ მშობელს და რაციონალურად განკარგოთ დრო. მშობელთან საუბრისას იმავე ხერხის გამოყენებაა რეკომენდებული, რაც მიმოწერისას: თქვენი საუბარი მოსწავლის დადებითი მხარეების წარმოჩენით უნდა იწყებოდეს, რასაც შეიძლება სხვადასხვა სახის პრობლემების განხილვა მოჰყვეს. მშობელთან ურთიერთობის დროს „თანასწორობის პრინციპი“ გამოიყენეთ – არ აქვს მნიშვნელობა იმას, თუ რა განათლების, სოციალური ფენის, ეროვნების ადამიანია თქვენს წინაშე. მშობლის პატივისცემასა და ნდობას აუცილებლად დაიმსახურებთ, თუ მასთან საუბარს თავაზიანი ფორმით წარმართავთ და ის თქვენში კეთილმოსურნე პედაგოგს დაინახავს, რომელსაც მისი შვილისთვის მხოლოდ სიკეთე უნდა. მიეცით მშობელს საკუთარი პოზიციის გამოხატვის საშუალება. ამ დროს შეიძლება მნიშვნელოვანი ინფორმაცია მიიღოთ მოსწავლის ოჯახური გარემოს შესახებ, რაც აუცილებლად დაგეხმარებათ მასთან ინდივიდუალური მუშაობის დროს.

ხშირად მშობელი მოულოდნელად, წინასწარი გაფრთხილების გარეშე მოდის სკოლაში და შვილის შესახებ ინფორმაციას ითხოვს. ასეთი სპონტანური ვიზიტი თქვენთვის ძალიან მოუხერხებელია. ამიტომ სასურველია, სასწავლო წლის დასაწყისშივე აუხსნათ მშობლებს, რომ გსურთ, მომზადებული და მობილიზებული შეხვდეთ მათ მშვიდ გარემოში, მიაწოდოთ ინფორმაცია და საჭიროების შემთხვევაში, რჩევებიც. სკოლაში მშობლის მოულოდნელი ვიზიტი მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევებში უნდა იყოს დასაშვები.

მშობელთან კომუნიკაციის კიდევ ერთი მოსახერხებელი ფორმა სატელეფონო საუბარია. თუმცა მან მიმოწერის ადგილი არ უნდა დაიკავოს: სიტყვიერად ნათქვამი მალე გავიწყდება, ფურცელზე დაწერილი კი რჩება და დავიწყების ან ინფორმაციის დაზუსტების შემთხვევაში, მისი გადაკითხვა შეიძლება. სატელეფონო საუბარს განსაკუთრებით მაშინ მიმართავენ, როდესაც მშობელი წერილობით შეტყობინებას არ პასუხობს, ან გარკვეული გარემოების გამო

სკოლაში მისი სასწრაფოდ მოსვლაა საჭირო და ა.შ.

მშობელთან კომუნიკაციის ერთ-ერთი ყველაზე გავრცელებული ფორმა მშობელთა კრება გახლავთ. ამ დროს საუკეთესო საშუალებაა გეძლევათ, შეხვდეთ მშობლებს, მათთან დისკუსია გამართოთ, საჭირო ინფორმაცია მიიწოდოთ და თავადაც მიიღოთ იგი. სრულყოფილი კომუნიკაციისთვის აუცილებელია, რომ თითოეული მშობლის სახელი იცოდეთ. მშობელთა კრებაზე მოერიდეთ რომელიმე მოსწავლის გადამეტებულ ქებას ან პირიქით, საყვედურების თქმას ვინმეს მისამართით. მიეცით მშობლებს იმის საშუალება, რომ თქვენში მიუკერძოებელი პედაგოგი დაინახონ, რომელსაც ყველა მოსწავლე ერთნაირად უყვარს და თითოეულის წარმატება თანაბრად სურს. ამით მათ პატივისცემას სამართლიანად დაიმსახურებთ.

მშობელთა უმრავლესობა არ არის აქტიურად ჩართული არა მხოლოდ სასწავლო პროცესში, არამედ სასკოლო ცხოვრებაშიც. როგორც წესი, ისინი ფიქრობენ, რომ სკოლას-

თან ინტენსიური თანამშრომლობით ბევრს ვერაფერს შეცვლიან. თუმცა როგორც კი მშობლებს საშუალება ეძლევათ, ამ პროცესში უშუალოდ ჩაერთონ, მათი უიმედო დამოკიდებულება ქრება და ისინი ხვდებიან, რომ აქტიურობა მართლაც მნიშვნელოვანია. კრებაზე შეგიძლიათ მშობლებს იმ ღონისძიების შესახებ შეატყობინოთ, რომელსაც უახლოეს მომავალში გეგმავთ და სთხოვოთ, რომ მოსამზადებელ სამუშაოებში შეძლებისდაგვარად ჩაერთონ. მათი ჩართულობა მოსწავლეთა მოტივაციას საგრძნობლად ამაღლებს, თქვენ კი სამუშაოს შეგიძლავთ.

მშობელთა კრებისთვის ყველა პედაგოგი ინდივიდუალურ დღის წესრიგს ამზადებს და მშობლებთან სხვადასხვა საკითხის განხილვას აპირებს. მიეცით მათ იმის საშუალება, რომ დისკუსიაში აქტიურად ჩაერთონ. დისკუსიის მიზანი აუცილებლად კონსენსუსის მიღწევა ან საკუთარი სიმართლის მტკიცება კი არ არის, არამედ ჭეშმარიტების ერთობლივად ძიება. ამ დროს თქვენი, როგორც მოდერატორის, როლი განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია.

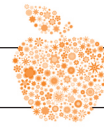
6 რჩევა დისკუსიის წარმატებით გასაძლელად:

1. იყავით ნეიტრალური, არ დაიცვათ ვინმეს პოზიცია ცალსახად;
2. ყველა მშობელს მიეცით საშუალება, საუბარში ჩაებას;
3. დაანესეთ რეგლამენტი;
4. არ გადაუხვიოთ თემას;
5. მშობლებს აგრძნობინეთ, რომ მათი აზრი თქვენთვის მნიშვნელოვანია;
6. შეაჯამეთ დისკუსიის შედეგები და დაასრულეთ დადებითი განწყობით.

და ბოლოს, მშობელთა კრების დასასრულს სთხოვეთ მშობლებს, რომ წერილობით მოგაწოდონ საკუთარი შთაბეჭდილებები სამუშაო შეხვედრის შესახებ. შეგიძლიათ წინასწარ მოამზადოთ მარტივი კითხვარი, ან ცარიელი ფურცლები ჩამოარიგოთ, რათა მშობლებმა კრიტიკული შენიშვნები თუ საქებარი სიტყვები ამ ფორმით მოგაწოდონ. თუ კითხვარის მომზადებას გადაწვეთ (მათ თვალში ეს თქვენს კომპეტენციას უფრო ამაღლებს), სასურველია, იგი მსგავსი ტიპის კითხვებს შეიცავდეს: რა მოეწონათ და რა არ მოეწონათ კრებაზე, რის გაუმჯობესებას ისურვებდნენ, რა რეკომენდაციების შემოთავაზება შეუძლიათ და ა.შ. გამოკითხვა აუცილებლად ანონიმური უნდა იყოს. მათი პასუხები დაგეხმარებათ, რომ მომდევნო შეხვედრა უფრო წარმატებული და ორივე მხარისათვის საინტერესო იყოს.

მშობლებთან კეთილგანწყობილი კომუნიკაციის შესახებ იხილეთ მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრის მიერ გამოცემული სახელმძღვანელო „სასწავლო და პროფესიული გარემო“ გვ. 129-137

ოცნებები

სკოლა

გასული წლის აგვისტოში რუსეთის აგრესიას ვერც გორის მე-4 სკოლა გადაურჩა. მსხვერვადმა ჭურვებმა მისი ფასადი დააზიანა. მიუხედავად სიძნელებისა, დღეს იგი კვლავაც ერთი მთლიანი და ცოცხალი ორგანიზმია. აქ უცხოა უიმედობა, მეტიც, უბრალოდ ამის დრო არ არის. ის იმ 100 სკოლის რიცხვში შედის, რომლებშიც განათლების სამინისტრო ეროვნული სასწავლო გეგმების საპილოტე პროგრამებს ახორციელებს.

ირაკლი კოპალეიშვილი

გორის რესურს-ცენტრის ხელმძღვანელმა, **გიორგი სოსიაშვილმა** ჩვენთან საუბრისას აღნიშნა: „სკოლა რეფორმის კვალდაკვალ ვითარდება. სწორედ მის ეფექტურ მუშაობაზეა დამოკიდებული, როგორ წარმატებით განხორციელდება კონკრეტული საპილოტე პროგრამა, რა ცვლილებები იქნება მასში

გასატარებელი, რამდენად გამართლებული აღმოჩნდება და ა.შ.“

აღნიშნულმა სკოლამ, საპილოტე პროგრამის ფარგლებში, ერთ-ერთმა პირველმა დაარსა კათედრები, რომელთა სპეციფიკაც კოორდინაციულ და თანამშრომლობით მუშაობაში მდგომარეობს. აქ მასწავლებ-

ლები მოსწავლეთა შეფასების სისტემას ერთობლივად განიხილავენ და სასწავლო პროცესთან დაკავშირებული საკითხების ირგვლივ მსჯელობენ.

საზოგადოებრივი მეცნიერებების კათედრის ხელმძღვანელი **თამარ ხარაიშვილი** გვიამბობს:

„კათედრაზე პედაგოგები ერთობლივად ვგეგმავთ გაკვეთილს, ვადგენთ შეფასების კრიტერიუმებს, განვიხილავთ სიახლეებს. კათედრის გამგე თვეში ერთხელ დირექტორს ხვდება. აღსანიშნავია, რომ ასევე ვგეგმავთ ინტეგრირებულ გაკვეთილებსაც.“

შეიძლება ითქვას, კათედრაზე მთელი წლის სამოქმედო გეგმის დეტალური ანალიზი ხდება. ჩვენს სკოლაში ეს კათედრა, რამდენიმე წელია, რაც არსებობს და მას ყოველ წელს სხვადასხვა პედაგოგი ხელმძღვანელობს.“

დანწყებითი კლასების კათედრის ხელმძღვანელი **ხათუნა თაყაძე** გვცხნის: „კათედრის მუშაობა ეფექტურია შემდეგი თვალსაზრისითაც: თუ რომელიმე პედაგოგმა დამატებითი ტრენინგი გაიარა, იგი მოდის და მიღებულ ინფორმაციას და ცოდნას კათედრის წევრებს უზიარებს. შედეგად კი იმას ვიღებთ, რომ ერთი პედაგოგის გამოცდილებას სხვებიც იყენებენ.“

„კათედრაზე დისციპლინის საკითხებსაც განვიხილავთ, აგრეთვე იმას, თუ როგორი მიდგომაა საჭირო ამა თუ იმ მოსწავლესთან. ბავშვებთან მუშაობის დროს უამრავი პრობლემა იჩენს თავს. ამ პრობლემების ირგვლივ სწორედ კათედრაზე ვმსჯელობთ. ყველას თავისი მოსაზრება აქვს, მაგრამ ერთმანეთის მოსაზრებებს ვისმენთ, ვითვალისწინებთ და საქმიანობაშიც ვიყენებთ. ხანდახან ისეთი საკითხებიც გვხვდება, რომლებზეც ვერ ვთანხმდებით. ახალ სახელმძღვანელოებთან ერთად ხშირად სხვა წიგნებსაც ვიშველიებთ. დამატებით ინფორმაციასაც ვეძებთ“, – ამბობს საბუნებისმეტყველო კათედრის ხელმძღვანელი **ლელია აბულაძე**.

სკოლის ინოვაციური მიდგომა ისიც იყო, რომ მოსწავლეთა თვითშეფასების სისტემა შექმნა. შედგა აუცილებელი და დაგროვებითი კრიტერიუმებისა და მოთხოვნების ნუსხა, რამაც პედაგოგთა ნახალისებას და მოტივაციის გაზრდას შეუწყო ხელი.

ირმა არჩვაძის, გორის №4 საჯარო სკოლის დირექტორის განმარტებით,

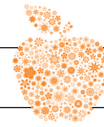
„შეიქმნა საპრიზო ფონდი და თანხაც შეძლებისდაგვარად გაიწერა. ფონდი სამეურვეო საბჭომ განკარგა. დაგროვილი ქულების მიხედვით პედაგოგებზე დამატებითი თანხები გაიცა. ამ გარემოებამ მასწავლებელთა მოტივაცია ბევრად გაზარდა. წელს კი შეფასების კრიტერიუმები უფრო დაიხვეწა, სხვა დამატებითი კრიტერიუმებიც გამოვლინდა. საბოლოო ჯამში, ამ ყველაფრის მიზანი სწორედ სწავლებისა და სწავლის ხარისხის გაუმჯობესებაა“.

სკოლამ ასევე მოახერხა, გორის მასშტაბით, უნარშეზღუდული მოსწავლეების მოძიება, სასკოლო გარემოსთან მათი ადაპტაცია და ინკლუზიური სწავლების დანერგვა. სხვა დანარჩენთან ერთად, არც ეს იყო მარტივი საქმე. ამ წამოწყებას მშობლებისა და პედაგოგების მხრიდან აზრთა სხვადასხვაობა მოჰყვა, თუმცა ეს პრობლემაც ეტაპობრივად მოგვარდა.

ანა სრესელი, გორის №4 საჯარო სკოლის ინკლუზიური სწავლების კათედრის ხელმძღვანელი: „თითქმის ყველა კლასში ერთი ან რამდენიმე სპეციალური საჭიროების მოსწავლე გვყავს. ისინი სხვადასხვა ასაკობრივი კატეგორიის მიხედვით არიან გადანაწილებულნი და საგაკვეთილო პროცესში ჩართულნი. მათთვის ცალკე პროგრამებიც მუშავდება. თუ რომელიმეს დამატებით დახმარება დასჭირდა, განცალკევებულ ოთახში გამოგვყავს და მათთან კორექტიული პედაგოგიკის სპეციალისტი ინდივიდუალურად მუშაობს. ასევე ვიყენებთ სპეციალურ კომპიუტერულ პროგრამასაც“.

ინოვაციური მიდგომებით გამორჩეული გორის მე-4 სკოლა დღეს ომგამოვლილ ქალაქში აქტიური სასკოლო ცხოვრებით ცხოვრობს.

საკლასო ოთახში, მოსწავლის პირისპირ

რამდენიმე შეთავაზება მასწავლებელს
მოსწავლის მოტივაციის ამაღლებისთვის

დღეს თითქმის ყველა პედაგოგი თანამედროვე სკოლის ერთ-ერთ უპირველეს პრობლემად სწავლის მიმართ მოსწავლეთა დაბალ მოტივაციას დაასახელებს. ამას ზოგი საგანმანათლებლო პოლიტიკის ხარვეზებს მიაწერს, ზოგი – სკოლისგან დამოუკიდებელ პრობლემებს და ზოგიც საზოგადოების ბრალეულობას ხედავს. დამნაშავეს ძებნა შორს წაგვიყვანს და ბოლოს მაინც საკლასო ოთახში, მოსწავლის პირისპირ დაგვაბრუნებს.

ირაკლი კაპაბაძე

ცნობილია, რომ სწავლის სურვილსა და მოტივაციას ბავშვები მე-7-მე-8 კლასებში თანდათანობით კარგავენ, ანუ ეს პრობლემა ყველაზე მწვავედ საშუალო სკოლის მოსწავლეებთან დგას. რა თქმა უნდა, აქ გადამწყვეტ როლს გარდატეხის ასაკის თავისებურებები თამაშობს. ამ დროს ბავშვები დამოკიდებულებებს იცვლიან, საკუთარი თავის დამკვიდრების იოლ გზებს ეძებენ და სირთულეებს გაურბიან.

ალბათ ყველას გეყოლია სკოლაში ერთი მასწავლებელი მაინც, რომელმაც ესა თუ ის საგანი შეგვაყვარა. ფაქტია, რომ ყველა პედაგოგს შეუძლია, გავლენა მოახდინოს საკუთარი მოსწავლეების მოტივაციაზე.

რა ვერ მოგვიგვარებს პრობლემას

სპონტანურობა – ეს ნიშნავს, რომ აქტიურად უნდა ვიმუშაოთ საგაკვეთილო გეგმაზე, გავთვალთ ყველა ასპექტი: მოსწავლეთა როგორ ქცევას ველოდებით, წინ რა უძღოდა ამ გაკვეთილს, ჩამოვაცალიბოთ, რა სიახლე შეგვიძლია მივანოდოთ ბავშვებს. თითოეული მოსწავლისთვის მოფიქრებული უნდა გვქონდეს ერთგვარი დავალება, რითიც ინდივიდუალური შესაძლებლობებიდან გამომდინარე გაკვეთილის პროცესში მის ჩართულობას ვუზრუნველყოფთ, უნდა დავეუკავშიროთ ერთმა-

ნეთ გაკვეთილის მიზნები, სტრატეგია და მოსალოდნელი შედეგები.

შეფასებაში ასახული

დისციპლინა – ხშირად მასწავლებლები ამ მხრივ ცდილობენ მოსწავლეთა დაინტერესებას საგნით და შეფასებას იყენებენ მოსწავლეთა დასასჯელად, რაც თავიდანვე მცდარი და არასწორი საქციელია ჩვენი მხრიდან, სჯობია ვცადოთ და შეფასების განსხვავებული ფორმები მოვიფიქროთ კონკრეტული კლასისთვის (სასურველია ბავშვებთან ერთად). მოსწავლეები ამ ასაკში არაპროგრამულ დავალებებს ხალისით ასრულებენ, მაგალითად, საპრეზენტაციო თემების წერასა და კლასის წინაშე წარდგენას, ფილმების გადმოწერას ინტერნეტიდან, ვიზუალური თუ აუდიო წყაროების მოძიებას, ლაშქრობების, ექსკურსიების ან გასვლითი გაკვეთილების ორგანიზებას, დისკუსიებისა და დებატების მოწყობას. ამ ყველაფერში შეგვიძლია აქტიურად გამოვიყენოთ კომპონენტები შეფასების სისტემა, შევუფასოთ შეძენილი უნარ-ჩვევები, აზროვნების დემონსტრირების ფორმები და სხვა.

შევუქმნათ ყველა მოსწავლეს პორტფოლიო, რომელშიც მთელი წლის ნამუშევრებს შევუნახავთ (თემებს, ტესტებს, ილუსტრაციებს, მოძიებულ მასალებს და ა.შ.) სასწავლო წლის

ბოლოს კი მისი შეფასება პორტ-ფოლიოს მიხედვითაც შეგვეძლება.

სიმკაცრე – ამ ასაკში რაც მათ ყველაზე მეტად გვაშორებს, ეს სიმკაცრეა. ყოველ წამს უნდა დავანახოთ, რომ ჩვენ მეგობრები ვართ, მხოლოდ განსხვავებული უფლება-მოვალეობებით. ნუ მივცემთ საშუალებას, სხვაგან ეძებონ საკუთარი თავის გამოხატვისა და აზრის გამოთქმის გზები. დავანახოთ ღია და გულწრფელი დამოკიდებულება მათი პიროვნებების მიმართ, არასდროს მივცეთ შენიშვნა სხვისი თანდასწრებით (ამისთვის შესვენებაც შეიძლება გამოვიყენოთ და საგაკვეთილო პროცესის შემდგომი პერიოდიც). ყველა ხერხი უნდა მოვსინჯოთ მათი ნდობის მოსაპოვებლად, რადგან თანამედროვე მოსწავლე უშუალოდ ჩვენი და ჩვენი საგნის საჭიროების დასაბუთებასა და დამტკიცებასაც ითხოვს. თითოეულ შეცდომას სასჯელი კი არა, დახმარება უნდა მოსდევდეს.

რა შეიძლება დავგვეხმაროს მოტივაციის შექმნასა და ამაღლებაში:

დროის ეფექტურად მართვა – გაკვეთილის დროის არასწორ განაწილებას დისციპლინის პრობლემები მოსდევს. სასურველია, გაკვეთილის სტრუქტურა და დროის განაწილება კლასთან ერთად განვიხილოთ. გაკვეთილის ეფექტური დაგეგმვითა და მართვით მოსწავლეებს დროის

ეკონომიურად გამოყენების მაგალითი უნდა მივცეთ.

აქტივობების მრავალფეროვნება – ნუ იქნება ჩვენი გაკვეთილი ერთფეროვანი და მოსაწყენი. რაც შეიძლება, მეტი ხალისითა და ენთუზიზმით დავინყოთ იგი. მივმართოთ სხვადასხვა სახის აქტივობასა თუ მეთოდს (ჯგუფური მუშაობა, დისკუსია, კონკურსი, წერითი დავლება, პრეზენტაცია, თვალსაჩინოებები, აუდიო ჩანაწერები, ვიდეო ჩანაწერები და ა.შ.), რაც გაკვეთილს უფრო აქტიურს გახდის, ხოლო მოსწავლეების ჩართულობის დონეს საგრძნობლად აამაღლებს.

ინტერნეტი და თანამედროვე ტექნოლოგიები – საინტერესო და ეფექტური გაკვეთილის დაგეგმვასა და წარმართვაში ყველაზე მეტად ვიზუალური მასალის სიმრავლე გვცხმარება. ბავშვების სამყაროს აღქმა ძირითადად ხომ თვალის მეხსიერებას ეფუძნება. ყველაზე დიდ ინტერესს ისინი ფილმებისა და ინტერნეტის მიმართ იჩენენ – რატომ არ გამოვიყენოთ ეს სიკეთეები? გაკვეთილის თემატიკიდან გამომდინარე, მოვძებნოთ მასალები ინტერნეტ-სივრცეში (ფილმი, კლიპი, ნაწყვეტი ფილმიდან, სიმღერა, დოკუმენტური მასალა, ფოტო-მასალა, საგნობრივი თამაშები და ა.შ.), მასალის ნახვის ან მოსმენის შემდეგ დისკუსია მოვაწყოთ. თუ კომპიუტერი ან ინტერნეტი არ გვაქვს, შეგვიძლია თავად მოსწავლეებს დავავალოთ მასალის მოძიებაცა და წარდგინებაც.

მეგობართა ჯგუფი – მეგობართა ჯგუფს სკოლის რამდენიმე მასწავლებელი ქმნის, რომლებიც საკუთარი საქმიანობის მუდმივი გაუმჯობესებითა და დახვეწით არიან დაინტერესებულნი. მეგობართა ჯგუფი იმისთვის იქმნება, რომ კოლეგები ერთმანეთს პედაგოგიური პრაქტიკის კრიტიკული შეფასებით დაეხმარონ. ისინი ერთობლივად განსაზღვრავენ სასწავლო მიზნებს და მათ მისაღწევად მეთოდებსა და სტრატეგიებს შეიმუშავენ, აგრეთვე კონკრეტულ მოსწავლეთა საკითხებს, ან სასწავ-

ლო პროცესში წამოჭრილ პრობლემებს განიხილავენ. მეგობართა ჯგუფის წევრები ახალი რესურსების მოძიებისა თუ გამოყენების უნარ-ჩვევებს ერთმანეთისგან სწავლობენ. ჯგუფი თვეში ერთხელ ან ორჯერ იკრიბება რამდენიმე საათით. გამოცდილება მოწმობს, რომ მეგობართა ჯგუფის წევრი მასწავლებლის მოსწავლეები უფრო მეტად მოტივირებულიები არიან და მაღალი აკადემიური მოსწრებითაც გამოირჩევიან.

როდესაც მასწავლებელს ვურჩევთ რა საქმიანობა წარმართოს მოსწავლეთა მოტივაციის ასამაღლებლად, აუცილებლად უნდა გავითვალისწინოთ, რომ გაკვეთილის დაგეგმვას, დოკუმენტების წარმოებას თუ კლასგარეშე ღონისძიებებს არც თუ ისე ცოტა დრო სჭირდება, არადა დროის სიმცირეს ყველა უჩივის, თუმცა წარსულს უნდა ჩაბარდეს ის შეხედულება, რომ მასწავლებლის ვალდებულებაში მხოლოდ საგაკვეთილო ცხრილით გათვლილი საქმიანობის შესრულებაა და საგაკვეთილო პროცესის შემდეგ იგი სკოლას აღარ ეკუთვნის; ერთი ნუთით რომ წარმოვიდგინოთ, რა სიამოვნებას გავაღვიძებთ ჩვენს მოსწავლეებში აქტივობებით გაჯერებული გაკვეთილებითა და ღონისძიებებით, აუცილებლად მოვახერხებთ გამოვნახოთ დროც და შესაძლებლობაც. ერთიცაა, თანამედროვეობამ თავისი აჩქარებული რიტმით, ტექნიკური განვითარებითა და ახალი გამოწვევებით სხვა ტიპის და შეხედულებების ახალგაზრდობა ჩამოაყალიბა, უფრო მეტად კრიტიკულები, თავისუფლები, პრაგმატულებიც და ზოგადი ინფორმაციებით დატვირთულები, ჩვენ მათ წინაშე ვეღარ წარმოვჩინდებით მოუმზადებლები ისინი ჩვენგან ყოველ გაკვეთილზე სიახლესა და ისეთ ინფორმაციას ელიან რომელიც თანამედროვე მექანიზმებითა და ინსტრუმენტებით არის მოძიებული, გადმოცემული ან განმტკიცებული. მათ სურთ ყავდეთ აქტიური და თანამედროვე მასწავლებელი, რაც ვფიქრობ, არ უნდა იყოს ძნელი, მთავარია ჩვენი სურვილი და მონდობა.

კლასი

პრაქტიკული დანართი მასწავლებლებისათვის

გაკვეთილის თემა:

ადამიანის ძირითადი უფლებები და თავისუფლებები

მასწავლებელი: ლელა კაკაშვილი, გორის მე-8 საჯარო სკოლა

ინტეგრირებული საგნები: სამოქალაქო განათლება, ისტორია, ისტ

სწავლების საფეხური და კლასი: საბაზო, VIII კლასი

გაკვეთილის სასწავლო მიზნები:

ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების ცნების განსაზღვრა; ადამიანის უფლებების კატეგორიზაცია ბუნებით უფლებებად და შეძენილ უფლებებად; ადამიანის უფლებების რეალიზაციის პრაქტიკული მნიშვნელობა;

განსავითარებელი უნარ/ჩვევები:

ინფორმაციის დამუშავება, გააზრება და გადარჩევა; ლექსიკური მარაგის შეძენა; დამახსოვრება; კომუნიკაცია; ექსტრაპოლაცია; ანალიზი; სინთეზი; ისტ; პრობლემის გადაწყვეტის უნარი; სხვებთან ერთად მუშაობის უნარი; ტოლერანტობა;

ეროვნული სასწავლო გეგმით განსაზღვრული მისაღწევი შედეგი/ინდიკატორები

ისტორია. სამოქალაქო განათლება.

მიმართულება: ადამიანი და საზოგადოება

მოსალოდნელი შედეგები:

1. მოსწავლეები შეძლებენ განსაზღვრონ ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების არსი;
2. მოახდენენ ადამიანის უფლებების კატეგორიზაციას ბუნებით უფლებებად და შეძენილ უფლებებად;
3. შექმნიან დოკუმენტს ადამიანის ძირითადი უფლებებისა და თავისუფლებების ჩამონათვალით;
4. შეაფასებენ ადამიანის უფლებების რეალიზაციის პრაქტიკულ მნიშვნელობას;

VIII. 12. მოსწავლე ანალიზებს ადამიანის უფლებებს და მათი განვითარების ისტორიულ პირობებს

- მოსწავლე საკუთარი უფლებებიდან გამოყოფს თანდაყოლილ და შეძენილ უფლებებს; ასახელებს იმ ღირებულებებს, რომლებიც დაედო საფუძვლად აღნიშნულ უფლებებს;
- თანაკლასელთა ჯგუფთან ერთად ირჩევს რომელიმე ისტორიულ ეპოქას, რომლის მაგალითზე ასახელებს იმ ღირებულებებს და უფლებებს, რომლებიც ადამიანს ჰქონდა;
- სხვადასხვა საგნიდან მიღებული ცოდნის საფუძველზე ადარებს ადამიანის უფლებათა სხვადასხვა კატეგორიას და მსჯელობს მსგავსებასა თუ განსხვავებაზე; ანალიზებს ადამიანის უფლებათა განვითარების პროცესს;

ისტ-ი: მოსწავლე შეარჩევს ისტ-ის შესაბამის საშუალებებს და მიზნობრივად გამოიყენებს მას პირად ან სასწავლო პროცესის მოთხოვნილებებიდან გამომდინარე; სისტემატიურად ეფექტურად იყენებს ელექტრონულ რესურსებს სხვებთან თანამშრომლობისათვის, საგანმანათლებლო დანიშნულების, მასალის კვლევისა და კომუნიკაციისათვის; თანამშრომლობს თანაკლასელებთან, მასწავლებელთან და სხვა დაინტერესებულ პირებთან ისტ-ის საშუალებების გამოყენებით, შინაარსთან დაკავშირებული ეროვნული რესურსების მოძიების მიზნით;

თანმიმდევრობა

გამოწვევა – 2 წუთი

მასწავლებელი მოსწავლეებს აძლევს სხვადასხვა სახის შენიშვნებს უხეში

ტონის გამოყენებით, შემდეგ ხდება კითხვის დასმა ყურადღების კონცენტრაციისათვის:

- როგორ მოვიქცეო ახლა და რა დავარღვიე თქვენთან მიმართებაში?

მოსწავლეთა შორის ფიქსირდება მასწავლებლის უხეშობის დამადასტურებელი და მათი უფლებების შეზღუდვის შესაბამისი პასუხები.

შინაარსის რეალიზება – 33 წუთი

მასწავლებელი წინა თემას უკავშირებს ახალ მასალას და სვამს კითხვებს:

- თქვენი აზრით რა იგულისხმება ადამიანის „უფლებების“ ცნების გაგების ქვეშ?
- რისი უფლება გვაქვს თვითეულ ჩვენგანს და რა მოვალეობა გვაკისრია ერთმანეთის მიმართ?

(ინდივიდუალური სამუშაო), მიმდინარეობს საშინაო დავალების პრეზენტაცია – 5 წუთი

I აქტივობა (ღია ტიპის სამი კითხვა) – 14 წუთი

მასწავლებელი მოსწავლეებს შეახსენებს მითს „არგონავტების“ შესახებ, სთხოვს მათ წარმოიდგინონ თავი არგონავტებად და უპასუხონ მეფე აიეტის (მასწავლებლის) მიერ დასმულ კითხვებს:

1. დააზუსტეთ და ჩამოაყალიბეთ „ადამიანის უფლებების“ განსაზღვრება; მოსწავლეთა შორის მიმდინარეობს დისკუსია „ადამიანის უფლებების“ განსაზღვრების დაზუსტებასთან დაკავშირებით, ისინი ისხსენებენ ისტორიული ეპოქების შესაბამისად ადამიანის უფ-

ლებების ჩამოყალიბებისა და განვითარების პროცესს; – 3 წუთი
აქტივობის შეჯამება – 1 წუთი

2. რა იგულისხმება ადამიანის ბუნებით და შეძენილ უფლებებში? მოსწავლეები ახდენენ უფლებათა კატეგორიზაციას შესაბამისი მაგალითების დასახელებით;
(ჯგუფური სამუშაო) პრეზენტაცია მიმდინარეობს – 5 წუთი
აქტივობის შეჯამება – 1 წუთი

მასწავლებელი (მეფე აიეტი) ამახვილებს ყურადღებას ადამიანის ძირითადი უფლებებისა და თავისუფლებების მნიშვნელობაზე და სვამს მესამე კითხვას:

3. დაასახელეთ სამი ძირითადი მიზეზი, თუ რატომ უნდა ვიცოდეთ ადამიანის ძირითადი უფლებები და თავისუფლებები?
(გონებრივი იერიში) – 3 წუთი
აქტივობის შეჯამება – 1 წუთი

II აქტივობა – 14 წუთი

არგონავტები ასევე ხვდებიან მედეასაც, (მასწავლებელს) რომელიც ოქროს საწმისის სანაცვლოდ სთხოვს არგონავტებს (მოსწავლეებს) დაასახელონ ადამიანის 5 ძირითადი უფლება, რომელიც მათი აზრით უნდა შეტანილი იყოს ადამიანის ძირითადი უფლებებისა და თავისუფლებების ჩამონათვალში და უნდა ეწეროს ოქროს საწმისზე; – 5 წუთი

მედეას (მასწავლებლის) თხოვნით არგონავტები (მოსწავლეები) აგრძელებენ მუშაობას ადამიანის ძირითადი უფლებებისა და თავისუფლებების ჩამონათვალზე კრიტიკული და შედარებითი ანალიზის გამოყენებით (მოსწავლეები მუშაობენ სახელმძღვანელოში მოცემულ დოკუმენტზე) – 4

წუთი პრეზენტაციის შემდეგ მედეა (მასწავლებელი) აძლევს ოქროს საწმისის არგონავტებს (მოსწავლეებს) და სთხოვს შეასრულონ დავალება:

- თქვენი აზრით თქვენს ჩამონათვალში რომელ უფლებებს შეცვლიდით უფრო მნიშვნელოვანი პუნქტით ან რას დაამატებდით ოქროს საწმისზე არსებული ჩამონათვალიდან?
(მოსწავლეები შეიმუშავენ ცვლილებებს) – 4 წუთი

დავალების შეჯამება – 1 წუთი
გააზრება – რეფლექსია

III აქტივობა – 3 წუთი

მასწავლებელი მოსწავლეებს მიღებული ცოდნის განსამტკიცებლად უჩვენებს სლაიდებს სხვადასხვა უფლებათა შეზღუდვების დაფიქსირებით და ითხოვს შესაბამის კომენტარებს – 3 წუთი

IV აქტივობა – 2 წუთი

მოსწავლეები ახდენენ მიღებული ცოდნის გააზრებას მასწავლებლის მიერ დასმული კითხვის შესაბამისად:

- დაასახელეთ ყველაზე მნიშვნელოვანი თქვენთვის იქიდან, რაც დღეს ისწავლეთ გაკვეთილზე (კითხვა დასმულია გაკვეთილის დასაწყისში მითითებული მოსალოდნელ შედეგებთან მიმართებაში) – 2 წუთი

V აქტივობა – საშინაო დავალება:

ყურადღებით წაიკითხეთ გაკვეთილში მოცემული ცნობები, გაანალიზეთ ისინი და დაწერეთ მცირე ესე თუ, რის წინააღმდეგ პროტესტად გვევლინება ქალთა მოძრაობა მსოფლიოში

შეფასება:

- მოსწავლეთა შესაფასებლად მასწავლებელი იყენებს შეფასების რუბრიკას;

**საკლასო მენეჯმენტი/
საგანმანათლებლო რესურსები,
ტექნიკა და ინსტრუმენტები:**

1 კომპიუტერი, 1 მონიტორი, დაფა,
ცარცი, სურათები, ფურცლები, კალ-
მები, მარკერები;

ინფორმაციის წყაროები:

■ საქართველოსა და მსოფლიოს ის-
ტორია/გეოგრაფია – VIII კლასის
სახელმძღვანელო, ვ. ნეიძე, მ. სურ-
გულაძე და სხვ. 2007 წ.

■ ადამიანის უფლებეთა დეკლარაცია, (ნანყვეტი);
■ მოსწავლეთა ცოდნის განმამტკიცებელი სლაიდები;

**ელექტრონული (კომპიუტერული)
პროგრამები და რესურსები:**

■ Microsoft office PowerPoint 2007
■ www.google.com

შეფასების რუბრიკა

კრიტერიუმი	მინიმალური 1-2	საშუალოზე დაბალი 3-5	საშუალოზე მაღალი 6-7	მაქსიმალური 8-10
დისკუსია ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლების არსის შესახებ	უჭირს ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლების არსის განსაზღვრა	ჩანს, რომ ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლების შესახებ ინფორმაციას ფლობს, მეტყველება დასახვეწია	კარგად იაზრებს ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლების არსს, მეტყველებს გამართულად	ამომწურავად განსაზღვ- რავს ადამიანის უფლე- ბებისა და თავისუფლე- ბების არსს, მეტყველებს გამართულად, აზრს გამოხატავს მკაფიოდ, აქვს კარგი დიქცია
ადამიანის უფლებების კატეგორიზაცია (მასწავლებლის კომენტარით)	ვერ ახდენს ადამი- ანის უფლებების კატეგორიზაციას, არ შეუძლია ფაქტე- ბის დახარისხება, უჭირს გამართულად მეტყველება, არ ერთვება ჯგუფის მუშაობაში	ფაქტებს ახარისხებს გაჭირვებით, მეტყველება გაუმართავია, უჭირს უფლებათა კატეგორიზა- ცია, ზოგჯერ ერთვება ჯგუფურ მუშაობაში	ახდენს ადამიანის უფლებების კატეგო- რიზაციას ბუნებით და შეძენილ უფლებებად, შეუძლია ინფორმაციის შეკრება და დახარის- ხება, უჭირს მსჯელო- ბისას არგუმენტების მოშველიება, მონაწი- ლეობს ჯგუფურ საქმიანობაში	სრულყოფილად ახდენს ადამიანის უფლებების კატეგორიზაციას ბუნე- ბით და შეძენილ უფლე- ბებად, მეტყველება დახვეწილი და გამართუ- ლი აქვს, კარგად აქვს განვითარებული არგუ- მენტირებული მსჯელო- ბის უნარი, აქტიურად თანამშრომლობს ჯგუფის წევრებთან ჯგუფური მუშაობის დროს
ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლების შესაბამის დოკუმენტზე მუშაობა	უბრალოდ აღნიშ- ნავს ადამიანის ერთ ან ორ უფლებას დოკუმენტიდან, წერილობით არ მსჯელობს, უჭირს ჯგუფში მუშაობა	ჩანს, რომ ესმის დოკუმენტის შინაარსი, გეთავაზობს დოკუმენტის მინიმალურ ანალიზს, წერილობითი მსჯელობა გაუმართავია, ზოგჯერ ერთვება ჯგუფურ მუშაობაში	გამოაქვს დოკუმენტი- დან ზუსტი ინფორმა- ცია, შეუძლია იმსჯე- ლოს დოკუმენტის მიზნებზე, უჭირს მსჯე- ლობისას არგუმენტე- ბის მოშველიება, შეუძლია აზრის წერი- ლობით ჩამოყალიბება, მონაწილეობს ჯგუფის საქმიანობაში	იძლევა დოკუმენტის ლრმა ანალიზს და ინტერ- პრეტაციას, საკუთარ აზრს გამოხატავს მკაფი- ოდ და გარკვევით, შეუძლია საკუთარი მოსაზრების მკაფიოდ და ლაკონურად წერილობით ჩამოყალიბება, აქტიურად თანამშრომლობს ჯგუფის წევრებთან ჯგუფური მუშაობის დროს